

XIII. évf. 6. szám
2023. június

KeMLIB

Komárom-Esztergom megyei könyvtárszakmai folyóirat
(A Téka Téma utódja)

<http://kemlib.jamvk.hu>
<http://epa.oszk.hu/02700/02762>

Kiadja a Kiadja a TMJV József Attila Könyvtár
2800 Tatabánya, Fő tér 2. **Felelős kiadó** Mikolasek Zsófia igazgató
Felelős szerkesztő: Mikolasek Zsófia
Rovatvezetők: Fábián Ildikó, dr. Horváth Géza,
Márku Mónika, Mikolasek Zsófia, Suller Ildikó Tünde
Műszaki szerkesztés: Török Csaba

Tartalom

Ünnepi Könyvhét a megyében	10
Tanulmányok Tatabánya történetéből III. – IFJ. GYÜSZI LÁSZLÓ, JAMK	4
Ima a könyvtárban – TARI-SZÉKELY KAROLA, JAMK	5
Az Év Gyermekkönyv - díjasai és helyi gyermekkönyvíró a könyvheti forgatagban –	
GERINÉ KOLOK MELINDA, SULLER ILDIKÓ, JAMK.....	5
Emlékjelek, műalkotások – IFJ. GYÜSZI LÁSZLÓ, JAMK	6
Akinek barátja lett Gabriel García Márquez – FÁBIÁN ILDIKÓ, JAMK	7
Csak pár nexus és itt volt a Parnasszus az Ünnepi Könyvhét könyvtári zárórendezvényeként – NÁSZ JÁNOS ÉS FÁBIÁN ILDIKÓ, JAMK	8
Botticelli titkai Tatán – DOMÁNYI ZSUZSANNA, TATA	9
Ünnepi Könyvhét az esztergomi Helischer József Városi Könyvtárban – SCHMÖLTZ MARGIT, ESZTERGOM	9
A füredi lány Komáromban – TURINÉ KISS ADRIENN, KOMÁROM.....	10
Megyei körkép	10
Helyben vagyunk! – Közkönyvtári konferencia a FSZEK-ben – MÁRKU MÓNICA, JAMK	10
„Ez nem egy ismeretterjesztő kiadvány” – NÁSZ JÁNOS, JAMK	10
Pünkösdi dallamok könyves környezetben – MÁRKU MÓNICA, JAMK	11
A Helischer József Városi Könyvtár olvasóklubja – HÁMOSNÉ SZÓKE ANNA, ESZTERGOM	12
Kerékpáros szervízpont a könyvtár előtt – PRUZSINA ALICE, JAMK	12
Esztergomi pasztell – TARI-SZÉKELY KAROLA, JAMK.....	13
Bemutakoztak a Da Vincisek – NAGY EDIT, JAMK	13
Ha szemetet eszünk, akkor abból szemét lesz – NÁSZ JÁNOS, JAMK.....	14
Üdítő a könyvtárban – NAGY EDIT, JAMK	15
Őszből a nyárba programoztunk – FEGYVERNEKI ERZSÉBET , KOMÁROM	16
Honnan jön ez A hang? – FÁBIÁN ILDIKÓ, JAMK	17
Fiatalok szerveztek programokat fiataloknak – PRUZSINA ALICE, JAMK.....	17
Az Olvasólámpa tavaszi témái – NAGY EDIT, JAMK	18
KSZR körkép	19
Egy évtizede segítjük a településeket – FÁBIÁN ILDIKÓ, JAMK	19
KITEKINTŐ	20
Helyismereti kiadványszerkesztők Tatabányán – IFJ. GYÜSZI LÁSZLÓ, JAMK	20
GYEREKSAROK	22
Gyereknapi 2023 – azaz: Falu a városban – SULLER ILDIKÓ, JAMK	22
Idén is volt gyermeknapi beiratkozási akció – FEKETSNÉ KISVARGA ANITA, JAMK.....	22
Cinke szárnyán, tavasz hátán szavaltak – GOLDSCHMIDT ÉVA, TATA	22
Jokli elvárásolja a tatai iskolásokat (is) – BACSÁNÉ FULI ANIKÓ, TATA	23
Pindur nagy kalandja várta a gyermekeket – GOLDSCHMIDT ÉVA, TATA	24
Tündér járt Tatán – GOLDSCHMIDT ÉVA, TATA	24
Gyermeknapra érkezett az állatok nyelvén tudó juhász – GOLDSCHMIDT ÉVA, TATA	25
Helytörténet, honismeret	26
Közvetlen környezetünk zöld árnyalatai* – NÁSZ JÁNOS, JAMK	26
Természeti környezet, társadalmi emlékezet - Történeti séták Tatabánya parkjaiban – DR. HORVÁTH GÉZA 26	
Szerelmes földrajz - és a Tatai medence... – IFJ. GYÜSZI LÁSZLÓ, JAMK	27
Újabb sikeres Helyi érték májusban – MÁRKU MÓNICA, JAMK	28
Majdnem lányregény a Helyi érték sorozatban – MÁRKU MÓNICA, JAMK	29
EGYESÜLETI ÉLET	30
Szakmai kirándulás a Magyar Nemzeti Filmarchívumba – SZILASSI ANDREA, KOMÁROM	30
Könyvtári sajtófigyelés	31
2023. június	31

Tanulmányok Tatabánya történetéből III. IFJ. GYÜSZI LÁSZLÓ, JAMK

Ezzel a címmel jelentette meg következő kiadványát Tatabánya Megyei Jogú Város Levéltára, melynek bemutatójára 2023. június 5-én Tatabányán, a József Attila Könyvtárban került sor.

A rendezvényre – bár pár nappal korábban került lebonyolításra – a 2023. évi Ünnepi Könyvhét keretében került sor.

Külön öröm és megtiszteltetés volt, hogy a rendezvényt, és így a könyvhét programsorozatát megnyitotta és köszöntötte Szücsné Posztovics Ilona polgármester asszony is.



Dr. B. Stenge Csaba

Miről és milyen sorozatról is van szó tulajdonképpen? Ez volt a kötet bemutatójának felvezető kérdése is. Természetesen nem mentünk bele teljes mélységig a levéltár előző kiadványaira – ugyanis az egész este kevés lett volna rá. Itt és most csak az idei évben megjelent kis kötetéről esett szó, illetve közvetlen előzményeiről.

Dr. B. Stenge Csaba, a levéltár igazgatója elmondta, hogy az első kötet megjelenésekor, 2017-ben a város által Jó Szerencsét! évre való megemlékezés volt az apropója a megjelentetett tanulmányoknak. Akkor úgy tervezték, hogy kb. két évente jelentkezik a levéltár egy-egy kisebb tanulmánykötettel, de az élet és az egyéb munkák úgy hozták, hogy ez az időintervallum három évre húzódott el.

A tárgyilagosság kedvéért, de a teljesség igénye nélkül néhány, az előző kötetekből kiemelendő tanulmányokról.

Az első kötetben olvashatunk a MÁK Rt. újjászervezéséről a II. világháborút követő évekből.

Ugyancsak érdekes téma a tatabányai tűzoltóság története az 1948-as éveket követően. (Az első kötetben megjelent tanulmány 1956-ig követi nyomon a tűzoltóság történetét; a második kötetben olvashatunk az 1957-1980-ig történetéről.)

Az első kötetben még két olyan tanulmány található, mely minden bizonnyal érdeklődésre tarthat számot, mivel eddig nem igazán publikált témákról szól. Az egyik tanulmány a sztahonovista mozgalomról és emlékezetéről szól, a másik pedig a rabtáborok-kényszermunkatáborokról szól az 1952-1956 közötti időszakban.

A sorozat második kötetéből talán az egyik legjelentősebb Puskás Sándorról, az 1956-os forradalom első halálos áldozatának életéről, tragédiájáról szól. De érdekesség a bánhidai bolgárkertészetről szóló tanulmány is, valamint egy 1944-es kiskamasz krónikája is.

A harmadik és a most bemutatásra kerülő kötet már az elmúlt év, a város 75. születésnapja tiszteletére készült el. Stenge Csaba folytatta azt a folyamatot legújabb írásában, mely a sztahonovistákról szólt. Jelen kötetben a tatabányai él-munkásokról írt egy hiánypótló tanulmányt. Kovács Gergely jelen írásával egy olyan folyamatot indított el, mely majd több írásban teljesedik ki. Most a víztermelő bányüzemek 1964 és 1974 közötti időszakban betöltött szerepéről írt, mely – mint ahogy B. Stenge Csaba is fogalmazott – tárgyalások után tovább folytatódhat. Tudjuk, hogy napjainkban a víz és annak kitermelése és felhasználása ipari célokra kényes téma.

Ugyancsak hiánypótló írás a Tatabánya község nemzetőrségének 1918-1919-ben betöltött szerepéről szóló tanulmány B. Stenge Csabáné tollából.

Mind az előző kötetekből, mind a most bemutatott harmadik kötet tanulmányaiból sok érdekes részletet tudhatunk meg a város történetéből. Tehát várjuk a további tanulmányokat, írásokat a levéltár kiadványaiban.

A beszélgetés alkalmával szó esett a korábbi tervek megvalósulásának lehetőségeiről. Azaz szükség lenne egy új városi monográfia megje-

lentetésére, vagy talán egy újabb kislexikon összeállítására is. Mindehhez természetesen a megfelelő szakembereket kell megtalálni a levéltárban, múzeumban, könyvtárban, netán az Edutus Egyetemen is. Már magában ez a feladat is elég

Ima a könyvtárban

TARI-SZÉKELY KAROLA, JAMK



Fotó: Tari-Székeley Karola

„Az arc a testet öltött gondolat, az ima elmélyült

Az Év Gyermekkönyv - díjasai és helyi gyermekkönyvíró a könyvheti forgatagban

GERGINÉ KOLOK MELINDA, SULLER ILDIKÓ, JAMK

2023. június 7-én Kothenc Mária új ifjúsági regénye volt a középpontban. Az író nő sok-sok barátja, és fiatal olvasója képviseltette magát a könyvbemutatón. Beszélgetőtársa Nász János kollégánk volt, aki kérdéseivel a legteljesebb mértékben feltárta a regény mondanivalóját. „A jövőből jöttem” cselekményének látens kísérőjelensége a környezet- és természetvédelem. Ebbe ágyazódik a tanyai világ, a modern kutyákhoz szokott tinédzser szereplők, megspékelve az időutazás science fiction vonulatával. Spoilerezés nélkül Hodossy Ildikó olvasott fel a regényből néhány érdekes részletet.



Kothenc Mária

Az időjárás nem volt éppen kegyes hozzánk, mondhatni tekintet nélkül a könyvheti rendezvényekre vadul száguldoztak oda- s vissza a mérges esőfelhők.

nagy, hát még magának a lexikonnak, monográfiának elkészítése. Jó néhány év kel hozzá.

Mindehhez jó erőt, egészséget kívánunk a levéltár vezetésének és munkatársainak.

és különleges irányú kommunikáció, egy szemmel nem látható, kézzel nem fogható lény felé.” Ezekkel a szavakkal nyitotta meg Kövesdi Mónika művészettörténész Lévai Ádám grafikusművész Ima című kiállítását június 7-én a könyvtár galériáján. Több mint 30 mű került kiállításra, melyeket a Tatai Református Gimnázium MIND Galériájában már láthatott a nagyközönség. A sorozat farost lemezre készült ceruzával, és folyamatosan bővül. A művész jelenleg Sulyok Gabriellával közös kiállításán dolgozik, lélektájképek mellett fognak megjelenni Ádám figurális grafikái.

Nem meglepő tehát, ha „B” tervet készítettünk, s ennek megfelelően kihelyeztük Bendl Vera 2023. június 9-i közönségtalálkozóját a tatabányai Kodály Zoltán Óvodába. A hálás óvónők jócskán be is népesítették a picinyke tornatermet, Vera hangja már-már elveszett a térben. A „Matyi tigrissel álmodik” című meseregény írója azonban állta a sarat, a hosszabb-rövidebb meserészletek között beszélgetett a gyerekekkel. Magával hozott egy aprócska tigrist, aminek a részvevő aprótalpúak adtak nevet: ettől a naptól kezdve Csíkos Milán Tigris lett a becsületes neve a puha, szőrös, barátaira egyáltalán nem veszélyes ragadozónak.



Laboda Kornél (Fotó: Tari-Székeley Karola)

2023. június 6-án Laboda Kornél volt a vendégünk a tatabányai József Attila Könyvtárban. Az író-olvasó találkozóra két általános iskolai osztály érkezett hozzánk. Közel 70 gyermek és négy pedagógus várta nagy izgalommal a Gavarin és az álomantenna ifjúsági regény írójával való ta-

lálkozást. A kíváncsi gyerekek kérdéseket tehetek fel, amikre a fiatal író készségesen válaszolt. Csak úgy záporoztak a kérdések: rövid idő alatt fény derült az írói munkafolyamat minden aspektusára. Az alkotómunka sajátosságai mellett szóba kerültek a könyvírás nehézségei és örömei is,

Emlékjelek, műalkotások

IFJ. GYÜSZI LÁSZLÓ, JAMK

Ezzel a címmel jelent meg Wehner Tibor könyve, melyben a tatabányai emlékműveket, emlékszobrokat, díszítoszobrokat, épületplasztikákat, szakrális emlékeket, síremlékeket vette számba a szerző, összeállító.

A kötet és egyben az Art Limes 2022. évi 4. számának bemutatójára 2023. június 8-án, az Ünnepi Könyvhét keretében kerül sor a tatabányai József Attila Könyvtárban.

A programot és a kötetet Lusztig Péter, Tatabánya Megyei Jogú Város alpolgármestere köszöntötte.

A bemutató elején Wehner Tibor szólt az előző, hasonló kiadványokról is, melyeket a kötet bevezetőjében is megemlít. E kiadványok azonban nem voltak teljeseek, tükröződött rajtuk a kor szelleme” is. Nézzük csak melyek is voltak ezek a kiadványok, füzetek. Az egyik még 1977-ben jelent meg Englerth Miklós szerkesztésében Tatabányai szobrok címmel a tatabányai Városi Tanács Művelődési Osztálya kiadásában. A másik kis füzetre sem kellett sokat várni. Ez 1985-ben jelent meg Freund Sándor szerkesztésében Köztéri alkotások Tatabányán címmel, ugyancsak a tatabányai Városi Tanács kiadásában. Mint Wehner Tibor is megjegyzi bevezetőjében, az első kettő kiadvány „meglehetősen érdekes, szelektív szerkesztői szemlélet jellemzi”. Ezek az összefoglalások csupán az 1950-es évek óta a feldolgozások megjelenéséig felállított köztéri alkotásokat veszik számba. Azaz kimaradtak az összeállításokból az elődtelepülések korábban állított és ma is álló emlékművek. „De számos más hiányosság is felróható ennek a két kiadványnak: megannyi köz- és lakóépületet díszítő dombormű, valamint közösségi rendeltetésű belső térben ... elhelyezett kompozíció hiányzik az áttekintésből...” a rengetek pontatlanságról, hiányosságról nem beszélve.

A 2007-ben, magánkiadásban megjelent Szobrok város Tatabánya (Takácsné Csente Juliánna szerkesztő és kiadó) ugyan már szélesebb körű áttekintést ad, mint az előző kettő, de ebben a kiadványban is vannak jócskán hiányos-

és az író egyéb színházi munkái, de személyes kérdésekre is szívesen válaszolt. A gyerekek nagyon élvezték, hogy ilyen sok kérdésre választ kaptak. Biztos vagyok benne, hogy sokat beszélgettek még az elhangzottakról!

ságok és ugyancsak súlyosnak tekinthető elírások, hibás, vagy hiányos adatközlések. „A semmitmondó, fellengzős műleírások alapjaiban kérdőjelezik meg a kiadvány hitelességét.”

A találkozó bevezető gondolatai ezek jegyében indultak el. Talán ez is közrejátszott abban, hogy Wehner Tibor fogta magát és segítőjét, Virág Jenőt, hogy egy olyan kötetet állítson össze, mely mindenben megfelelhet egy olyan magas szakmai követelménynek, melyet Wehner Tibor saját maga számára felállított.

Kérdésre válaszolva elmondta, hogy már 1971 óta, mikor is a tatabányai múzeumba került, gyűjti, rendszerezi – nem csak a két város – hanem az egész ország köztéri alkotásainak adatait.

Tatabánya szoborállítási „politikáját” is figyelembe véve mondott néhány olyan példát (pozitív és negatív értelemben is), melyek megszívlelendők a város vezetése számára. Éppen ezért is volt jó, hogy Lusztig Péter alpolgármester úr végig résztvevője volt a programnak, hiszen így egy adott ponton már nem csak a levezető tett felkérdéseket, szólt hozzá, hanem egy interaktív programmá vált a könyvbemutató.

Magáról, a könyvről néhány szó. Wehner Tibor szóban is köszönetet mondott mindazoknak, akik segítették munkáját adatokkal, fotókkal. Az adatok pontosításáért, kiegészítéséért köszönetet mondott könyvtárunknak, jelesül dr. Horváth Géza kollégánknak is.



Fotó: Sugár Gabi

A kötetet számtalan színes és fekete-fehér fotó illusztrálja és rengeteg adatot közöl a számba vett köztéri emlékekről, műalkotásokról.

Szóba kerültek az utóbbi időben elterjedt faszobrok, emlékművek is, melyekről mind Wehner Tibor, mind pedig Virág Jenő azon a véleményen van, „tájjidegen” a várostól. Tatabánya egy ipari város, ide más jellegű, más alapanyagú szobrok illenek. Bár a felemlegetett faszobrok az elődközségek területén helyezkednek el, így talán elfogadható emlékeztető jelenlétük.

Akinek barátja lett Gabriel García Márquez

FÁBIÁN ILDIKÓ, JAMK

Nagy izgalommal vártam az Ünnepi Könyvhét záró programját a József Attila Könyvtárban, hiszen 2023. június 9-én Kepes András volt a vendégünk. Ifjúkorom népszerű televíziós személyisége ma is ugyanolyan vicces és beszédes, mint anno a Desszert című műsorban, melynek szinte minden adását láttam. Többek között erről az időszokról is mesélt a közönségtalálkozón, sőt még kulisszatitkokat is elárult a jelenlévőknek (például, hogy miért volt egy nő és két férfi vendége).

Megtudhattuk, hogy már gyerekként írónak készült, és amint lehetett, szakállat is növesztett, mint Hemingway. De ez sem volt elég a sikerhez, így inkább az újságírás és a televíziózás felé vette az irányt. Nagy népszerűsége tett szert a már említett szórakoztató műsorával, valamint a különböző kultúrákat és tájakat bemutató Világfaluval (mely később a Világkép című könyv ötletét adta). Mesélt kalandjairól is, és hogy sokszor mit meg nem tett egy interjú kedvéért. Rátermettségének és találékonyságának köszönheti, hogy saját „Száz év magány” kötetében ez a bejegyzés olvasható: „Barátsággal, Gabo” (Márquez beceneve). Akkor hagyta abba a televíziózást, amikor - az ő szavaival élve - „az emberek, akiknek a műsoraimat készítettem, már nem néztek tévét”.

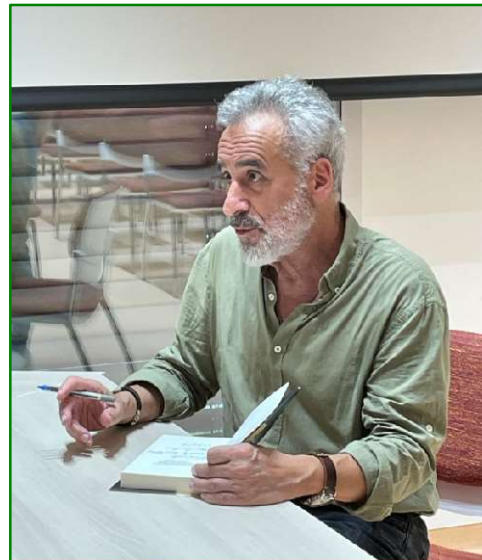
Élete következő szakasza 62 éves korában kezdődött, amikor a számos riportkönyv és munkásságának összefoglalója után megírta első regényét, a Tövispusztát, és megszületett egyetlen

Virág Jenő, a kötet(ek) „menedzserként” szólt arról is, hogy a jelenlévők miért találkozhatnak két kiadvánnyal. Ennek a pályázatok pénzügytechnikai elszámolásai az okai.

A könyvbemutató után még lehetőség volt a kiadványokból vásárolni és dedikáltatni, valamint baráti beszélgetéseket folytatni.

Mindenesetre Wehner Tibor igen szép, adatokban és fotókban gazdag kötete szaporítja azon kiadványok sorát, mellyel az elmúlt évben, 2022-ben a város 75. születésnapjára jelentek meg.

fia, Lukács (ekkor már öt lány édesapja volt). A szereplők és a helyszín ábrázolásánál gyerekkori emlékeire alapozott, hiszen a nyarakat rendszeresen egy tanyán töltötte fogadott nagyszüleinél. A kötet idővel kicsit változott, átdolgozására a menetközben felmerülő kérdések, tisztázandó tények megválaszolása miatt volt szükség.



Kepes András

És hogy milyen szórakoztató személyiség is Kepes András, az kiderül *A boldog hülye és az okos depressziós* című kötetből. Legalább is a barátai szerint, hiszen az író mindig úgy gondolta magáról, hogy egy vicces „alak”. Ez valószínűleg a következő regényében is fontos szerepet kap majd, amely talán már ősszel a könyvesboltok polcaira kerül.

Csak pár nexus és itt volt a Parnasszus az Ünnepi Könyvhét könyvtári zárórendezvényeként

NÁSZ JÁNOS ÉS FÁBIÁN ILDIKÓ, JAMK



A szombati könyvpiknikünk rendezvényeit szabadtérbe terveztük, ám az égiek dörgéssel és villámlással betereltek bennünket a nagyelőadóba. Azért így is komfortos környezetbe kerültünk a sütemények, szörpök, gyerekdalok és jazz-lemezek jóvoltából.

A kicsiknek kézműveskedéssel és a Bábuci Bábszínház Mátyás király és a bíró okos lánya című remek előadásával készültünk. A vicces és tanulságos mesén nemcsak az apróságok, de a felnőttek is jól szórakoztak. A bátrabb gyerekek még a történet részeseivé is válhattak, hiszen szükség volt egy kocsisra és egy lóra a királyi pár utazásánál, valamint számtalan táncosra a báli jelenetnél. A program végén pedig még a „szereplőkkel” is meg lehetett közelebbről ismerkedni, hiszen kézbe vehettük a bábokat, megvizsgálhattuk a díszleteket.

Míg délután a könyvbúvárok az aulában szinte egymás kezéből kapták ki az olcsón megszerezhető, újrahasznosított könyvkiálatunk sokaknak értékes darabjait könyvvásárunkban, addig halkán-lassan megérkezett a Tatabánya Alkotó Művészeiért Közalapítvány teljes vezetősége, legénysége. A házigazda nevében Nász János köszöntötte őket és méltatta pár szóban a városban folyó értékteremtő tevékenységüket. Kakuk Tamás elnök bemutatta a szervezetük jeles tagjait, közöttük Reichert Gábor és Szénási Zoltán irodalomtörténészeket, kritikusokat, Dallos István fotóművészt és kiemelt vendégként Faludi Ádám József Attila- és Márai-díjas író, költőt.

A találkozó első felében Tamás ismertette szerzteágazó alkotói munkájukat. Ezek fókuszában többek között a könyvkiadói szerep és képzőművészeti kiállítások állnak. A kezdetektől, a kétezer-tízes évek közepétől mintegy tíz kötet

megjelenését szervezték, támogatták, mutatták be a nagyközönségnek. Így például Dallos István és Belinszki Zoltán verses fotóalbumát a Május 1 parkról, Avar Ferenc posztumusz verseskötetét, László Tibor színpadi átiratait, Bánfi József festőművész ex libriseit és Taizs Gergő első lírai publikációinak gyűjteményét. A Hely és Mérték sorozatukban irodalomtörténeti és szociológiai témájú tanulmányok közül csemegézhetünk, amelyek méltó darabjai Helyismereti Gyűjteményünknek. Ezek mellett szinte havonta egy-egy városi vagy városi kötődésű képzőművészeti kiállításainak lehetünk tanúi a Bánhidai Alkotóházban, és ugyanott alkalmanként irodalmi estekre is sor kerül helyi szerzők közreműködésével. A délután második részében Nász János, mint könyvtáros vallatta a felsőgallai Faludi Ádámot tatabányaiságáról, a város történetéről, irodalmi-történeti érdekességekről, így az egykor a József Attila Könyvtárban Győri László költő által szervezett irodalmi klubról, amelynek köszönhetően az ott instrukciókat kapott írópálcák közül mára már többen is közismertté váltak írásaikkal. Bátran mondhatjuk, hogy Ádám műveit a rockkorszakból szocializálódva is áthatják a város megannyi történései, változásai, személyes kapcsolatait.



Hogy a beszélgetés ne legyen annyira száraz, Nász János hat irodalom-felismerési játékot ajánlott fel az érdeklődőknek, helyi jellegű ajándékönyvek elnyerésének reményében. Mindegyik célba ért, mint ez a piknik is, emlékeztetve arra, hogy ez a város az otthonunk, és rajtunk is múlik, hogy felfedezzük és megéljük értékeit.

Botticelli titkai Tatán

DOMÁNYI ZSUZSANNA, TATA

Schmöltz Margit történelmi regényei, a 2019-ben megjelent Kő kövön, és az ezt követő kétkötetes műve Anonymus életéről (A sólyom szárnyat bont, Sólymok fellege) igen népszerűek a tatai Móricz Zsigmond Városi Könyvtár olvasóinak körében. Ráadásul a 94. Ünnepi Könyvhéten új regénnyel jelentkezett az író, Botticelli szerelmei – Hársfakánon címmel. Ez adta az apropót, hogy 2023. június 7-én vendégül lássuk Könyves Szerda című programsorozatunkon.

2007-ben világszenzációt keltett a Vitéz János érsek esztergomi dolgozószobáját restauráló művészettörténészek – Wierdl Zsuzsa és Prokopp Mária – azon megalapozott hipotézisének bejelentése, hogy a falakat díszítő, a négy reneszánsz erényt ábrázoló freskók egyikét Sandro Botticelli, a firenzei iskola talán legjelentősebb festője készítette. A négy reneszánsz erény: Igazságosság, Mértékletesség, Erő, Bölcsesség. Schmöltz Margit regénye Botticelli esztergomi tartózkodásának és a freskó születésének állít emléket, magával ragadó mesét szöve mindabból, amit biztosan tudhatunk a mű keletkezéséről.

Az író minden regényében megtalálható egy "Középnolcas" című fejezet, amely az idő múlását, esetlegességét mutatja be, és hidat képez a fejezetek között. Élvezetes előadása közben felolvasta ezt a rövid kis fejezetet a hallgatóságnak, felcsigázva ezzel érdeklődésüket.

Elsősorban az újonnan megjelent kötetéről esett szó, de megemlíttette a Történelmiregényírók Társaságának tagjaival közös munkáját is, a Hol volt, hol nem volt, a világon egyszer című novelláskötetet, melynek Schmöltz Margit nem csak tagja, de egyben alelnöke is.

A Nagycsaládosok Országos Egyesülete 2017-ben jelentette meg első mesés kötetét, Nagycsaládosok meséi címmel. Az első könyv sikerén felbuzdulva a NOE újabb pályázatot hirdetett 2022-ben. A 400 beérkezett pályamű közül

Schmöltz Margit meséje nyerte el az első helyezést a szakmai zsűri által, melynek címe: Ábel és a mikvagyok. Az idei gyereknapi megjelent Nagycsaládosok meséi 2. kötetét magával hozta az író, így a közönség két frissen napvilágot látott könyvet is kézbe vehetett a találkozón.



Schmöltz Margit (Fotó: Mészáros János)

Az esztergomi Helischer József Városi Könyvtár és a Kapcsolatok Háza igazgatójaként is köszönthettük Schmöltz Margitot az író-olvasó találkozón, és reményeink szerint ősszel még szerencsénk lesz lehengerlő előadasmódjához, amikor gyerekeknek szóló foglalkozást tart majd a Kék imágó című ifjúsági regényével kapcsolatban, mely a Regényes Természet pályázat egyik nyertese volt 2022-ben.

Ünnepi Könyvhét az esztergomi Helischer József Városi Könyvtárban

SCHMÖLTZ MARGIT, ESZTERGOM

Rendhagyó módon ünnepeltük idén Esztergomban a könyvhétet. A főváros közelsége miatt arra gondoltunk, hogy aki szeretne írókkal találkozni, úgyis elutazik Budapestre ebben az időszakban – így mi inkább valami mással lépünk meg olvasóinkat.

Olvasótermünkben egy korántsem szokványos, interaktív előadással vártuk az érdeklődő-

ket. Hogyan és miért olvasunk a mesterséges intelligencia korában? – tette fel a kérdést előadónk, Dr. Tölgyessy Zsuzsanna és közös gondolkodásra invitálta a résztvevőket. Olvasóink különféle korosztályokat képviseltek, mégis elindult a párbeszéd, és remek példák, gondolatébresztő felvetések után végül mindenki meghatározhatta saját álláspontját. Hogy kinek, mit jelent

ma az olvasás, résztvevőink felírták egy, vagy több színes cédulára, és olvasótermünkben egy színes oszlopra kiragasztották



A rendkívül tartalmas előadás olyan jól sikerült, hogy olvasóink még sokáig beszélgettek utána a témáról, illetve saját olvasmányélményeikről.

A felnőtt és a gyermek olvasóknak külön-külön irodalmi játékkal készültünk. Az olvasóteremben 5 irodalmi kérdéssel fogadtuk látogatóinkat.

A válaszokhoz egy-egy szint társítottunk, és az olvasók színes papírcsíkokat vehettek maguk-

hoz minden állomásnál. Minden csíkon egy Weöres Sándor mondat állt, és ha valaki az összes feladatnál helyesen válaszolt, és mindig a megfelelő mondatot ragasztotta a játékoslapjára, a végére összeállt a költő A versről című írása, amelyet haza is lehetett vinni. A megfejtők között könyvjutalmakat és könyvtári esernyőket sorsoltunk ki.



A gyermekeket irodalmi bon bonnal vártuk. A kicsik minden állomáson szövegértési feladatokat kaptak, édességről, főzésről szóló mesékkel kapcsolatosan. A könyveket el is helyeztük az állomásoknál, hogy bele tudjanak pillantani, kedvet kapjanak hozzájuk. Minden kitöltő bon bont, édességet kapott. Hatalmas sikerrel futott a játékunk, a gyerekek egymásnak adták a kilincset.

A kortárs magyar irodalom ünnepén a legfrissebb kiadványokat külön polcon, válogatva kínáltuk a látogatóknak.

A füredi lány Komáromban TURINÉ KISS ADRIENN, KOMÁROM

Az Ünnepi Könyvhét alkalmából, június 2-án a komáromi Jókai Mór Városi Könyvtár vendége Karády Anna író volt.



Az írónővel Szinák Evelyn a komáromi Városmarketing munkatársa beszélgetett. Karády Anna a festői szépségű Balatonfüreden él és dolgozik, jogász végzettségű író. Első regényfolyama, a Füredi lány és folytatásai rögtön a megjelenésüket követően a könyvsikerlista élére ug-

rottak. A mi könyvtárunkban is nagyon népszerű, sokan kölcsönzik, szinte soha nincs a kölcsönzőtér polcán gazdátlanul. Ez a trilógia történelmi romantika, csöppnyi sc-fi-vel fűszerezve. A regény megírásához elkötelezett háttér és kutatómunka kellett, s Annának segítségére volt a történelem-szeretete, valamint a magyar állam és jogtörténeti tanulmányai. A regény egy időutazás, ami visszarepíti az olvasót az 1763-as évek életébe, történelmébe. Csodálatosak a könyvek borítói, igényes, megtervezett munka.

A rendezvény nagyon népszerű volt a könyvtárunkban, oldott, kötetlen hangulatú. Nagyon sok érdekes és új információt hallhattak a jelenlévők az akkori kor életéről, társadalmi berendezkedéséről, betekintést kaphattak az 1763-as évi balatonfüredi világba. A rendezvényen 35 fő vett részt.

Helyben vagyunk! – Közkönyvtári konferencia a FSZEK-ben

MÁRKU MÓNIKA, JAMK

2023. május 31-én a FSZEK Központi Könyvtára Helyben vagyunk!, avagy a közkönyvtárak szerepe a helyi közösségek jólétében és jóllétében címmel rendezett konferenciát, mely a Közkönyvtárak a XXI. században - 2023 konferenciasorozat részeként valósult meg. A rendezvény moderátora Kovácsné Koreny Ágnes, a FSZEK főigazgató-helyettese volt. A résztvevőket dr. Fodor Péter főigazgató (FSZEK) és Datner Katalin osztályvezető (Budapest Főváros Kulturális, Turisztikai, Sport és Ifjúságpolitikai Főosztály) köszöntötte. Köszöntőikben elhangzott, hogy 2023 több szempontból is jelentős év mind a főváros, mind a FSZEK életében, hiszen több fontos évfordulót is ünnepelnek idén, pl. Könyvfőváros programsorozat, 120 éves a FSZEK, 150 éve egyesült Budapest. Szó volt az elmúlt évek kihívásairól (pandémia, energiaválság), melyek új szolgáltatások (kényelmi szolgáltatások, bankkártyás fizetés, személyre szabott könyvajánlók) bevezetését, infrastruktúra fejlesztéseket eredményezett. A köszöntőket követően előadásokat hallgattunk Ökológia, egészség, demokrácia – A könyvtárak szerepe egy új világ fölépítésében (Takács-Sánta András humánökológus, egyetemi docens), A kultúra szerepe a fővárosi zöld területeken (Bardóczi Sándor osztályvezető, Budapest Főváros Várostervezési Főosztály) címmel, valamint megismerkedtünk a Krakkói Városi Könyvtár működésével és

a sikeres könyvbox-projektjeivel, továbbá az újonnan épülő Zágrábi Városi Könyvtár látványterveivel, tervezett szolgáltatásaival, újdonságai-
val.



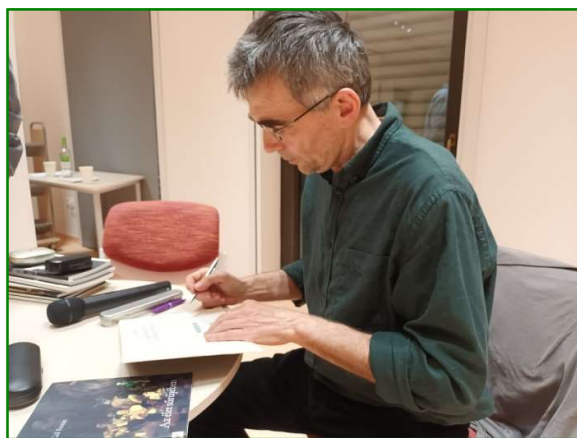
Az ebédszünetet követően joggyakorlatokat ismerhettünk meg szolnoki, bonyhádi példákon keresztül. Bemutatásra került egy kiskönyvtár, a Vasas Központi Könyvtár Alapítvány és a két éve nyitott FSZEK Körüti Könyvtárban folyó munka és szolgáltatások is. Péterfi Ferenc közösségfejlesztő (Közösségfejlesztők Egyesülete Tanácsadó Testület vezetője) pedig A közösségi terek kitüntetett szerepéről beszélt a szomszéd-ságok életében címmel.

A konferenciát az előadókhoz intézett kérdések és azok megválaszolása zárta.

„Ez nem egy ismeretterjesztő kiadvány”

NÁSZ JÁNOS, JAMK

Az Új Forrás idei májusi lapszám bemutatóját az özönvízszerű esőzés ellenére is megtartottuk néhány lelkes látogatóink részvételével. A mostani szám is tartalmazott meglepetéseket, érdekességeket. Így például Kovács Melinda fekete-fehér borító fotója maga is egy remek műalkotás és amúgy már ez a művészileg megtervezett borító is kiszínezte és olvasásra hívogatta a szám fellapozóit. A Dél-Amerikai indiános blokkot, a Kolumbusz életrajzi fikciót, a Xantus fordításokat, a Szerb Antal családi-irodalmi kapcsolódásokat és az Ady, Márai esszéket érdemes az ívenceknek ezekből kiemelni



A találkozó vendége az a Gál Ferenc költő volt, akit a mai kortárs magyar irodalomban sem annyira közismert, annak ellenére, hogy lírája sokakat megérintett a hazai irodalomszeretők körében.

A távolságtartó, bohém, ironikus természetű, távolságtartó, hiperérzékeny ember véleménye szerint a humor hozzátartozik az életérzések kifejezéseinek lényegéhez. Akit pedig a megismerés vágya könyörtelenül megnyilatkozásra készítet, az kijelentheti, ha mindent tudnánk, akkor semminek sem lenne jelentősége. A balatonboglári vasutas kötődésű családból származó kisgyermeknek a menetrendek szabta rendszeresség és időbeosztás mintázta meg számára a mesterség szigorúan szabott munkamódszerét. Meglehet, hogy az 1961-ben született költőt a pályája elején nem nagyon közölték, sőt önálló kötet megjelentetése is vágyalom volt egy jó ideig, mégis *A kert, a város, a tenger* Cserépfalvi-féle zsebkönyv formájú megjelenéssel, ha harmincévesen is, de határozottan beérkezett a kortársai közé. Bárhová, bármikor hordozható, de mégsem könnyű lírák, a mindenség tengeréhez vezető utazása a lelkének. Csaknem nyolc évet váratott magára a második kötete, az *Újabb jelenetek a bábuk életéből* kötete, amelyekben ha számozottan is lehetőség-ablakokat nyitnak arra, hogy

másként is lássuk a valóságban. *Az élet sűrűjében*, már egy korszak essenciája, bukolikus hangulattal a magyar kettéosztott társadalom világának néha már hanyatló dekadens megközelítése. A bizánci korszak retrójából merített hasonlóságok és párhuzamok szembesítése velünk. Csak ez a választás áll fenn? Képpalkotók, vagy képprombolók lehetünk, igazából ilyenek vagyunk, vagy ilyeneknek kell lennünk?

De itt van végre, megszületett és még nyomdászagú a *Ház körüli munkák* írásai, öt ciklusban, jelöletlen idézetekbe fonva, mindenfajta filológiai köret nélkül, mert a versmunka, az álommunka, és a gyászunk (édesapja elvesztése) épp olyan gondoskodó és rendet tartó tevékenység, mint a palántázás, gyomlálás, szőlőmetszés. A cédulákból szerkesztett gyűjteményei sokszor napokig-évekig várnak a verssé való beérésre, akár a gyümölcsfák. Mi meg, most akik ezen a napon megengedhették maguknak a jelenlétüket könyvtárunkban, a tavaszban már előre kaphattunk ezekből a primőrökből.

Gál Ferenc verseskötetei megtalálhatók könyvtárunkban:

- *A kert, a város, a tenger, Cserépfalvi* 1991.
- *Ódák és más tagadások, Vonnegut Antkvárium* 2011.
- *Az élet sűrűjében: 2004-2010, Palimpszeszt*, 2015.
- *Ház körüli munkák* 2023 Prae

Pünkösdi dallamok könyves környezetben MÁRKU MÓNIKA, JAMK

2023. május 25-én, Pünkösöd alkalmából orgonahangversenyt rendezett a tatabányai József Attila Könyvtár. Pünkösdi Rózsa címmel Tóka Szabolcs orgonaművész és Kiss Rózsa énekművész, a Magyar Rádió Énekkarának szoprán szólistája kápráztatta el az érdeklődő közönséget és persze a könyvtár munkatársait a csodálatos dallamokkal. Szabolcs és Rózsa összeszokott páros, számtalanszor koncerteztek már együtt, ami a csütörtöki előadásukon is megtapasztalható volt.



Fotó: Márku Mónika

A koncerten válogatást hallhattunk a magyar és nemzetközi, a klasszikus és modern, valamint népi és vallásos pünkösdi zeneművekből. Olyan művek csendültek fel, mint az ősi gregorián „Veni Creator Spiritu”, mely sok évszázada fejezi ki a kereszténység óhaját a Szentlélek megújító kegyelme iránt, mint Johann Sebastian Bach Pünkösdi Kantatájának egy részlete. Ezt követően ízelítőt kaptunk Esterházy Pál: Harmonia Coelestis című művéből, melyből 4 tétel csendült fel latin és magyar nyelven váltakozva. Ezt követően Vivaldi: Gloria című művéből a „Domine Deus” ária és J. Stanley: D-dúr Voluntary című orgonaműve hangzott el. A hangverseny következő blokkjában hazai ökumenikus műveket, katolikus, református és baptista pünkösdi énekeket adtak elő művészeink „A Pünkösdnek jeles napján” című gyönyörű magyar népdal fellevezése után.

A koncert zárásaként Malotte: Mi Atyánk című műve és Adams: A Szent Város című műve hangzott el. A koncert nemcsak azért volt különleges, mert a könyvtárban valósult meg, hanem

azért is, mert a műsor utolsó számát a közönség választhatta ki szavazással.

Mielőtt a művészek levonultak volna a képzeletbeli színpadról, Kiss Rózsa születésnapja alkalmából egy csodaszép virágcsokorral köszöntöttük.

A Helischer József Városi Könyvtár olvasóklubja

HAMOSNÉ SZÓKE ANNA, ESZTERGOM

A könyvtár olvasói körében megfogant a gondolat, hogy szívesen járnának Olvasóklubba, ezért 2022 néhány alkalommal tartottunk kísérleti jelleggel klubfoglalkozást. A próbaalkalmak sikeresek voltak, ezért idéntől havirendszerességgel tartunk Olvasóklubot.

Az Olvasóklub célja, hogy szeressünk együtt gondolkodni és beszélgetni arról a könyvről, amit mindenki elolvas. És beszéljünk az érzéseinkről. Sokféle olvasó van, sokféle a megközelítés módja. Sokféleképpen lehet szeretni az olvasást. A könyvtárba járó emberek többsége azért olvas, mert érdekli a mese, a narráció. Vannak válogatás nélkül olvasók, „mindenevők”, akik talán nem is gondolnak arra, hogy céllal olvassanak. Itt a szórakoztatás, az élményhez jutás, a pillantok másféle életbe attitűdje munkál.

Vannak azután olyan olvasók, akik a könyvsikereket akarják megismerni. Egy-egy könyvheti újdonság, tv-ben hallott sláger könyv vonzóvá válik és olvasásra ösztönöz. Ez az olvasó azután vagy beáll a sikeresnek mondott könyvet támogatók táborába, vagy megismerve a művet, nem tartja annyira nagyszerűnek, ahogy a beharangozó kampány azt előre jósolta. Ezek az

A köszönetnyilvánítás, virágcsokor átadását követően egy ráadás-számmal búcsúztak művészeink a közönségtől. Kiss Rózsa az ún. Evangéliumi Énekekből a norvég-ír szerzőpáros, R. Løvland – B. Graham: „Te felemelsz” című dalát énekelte el Tóka Szabolcs zongorakíséretével.

olvasók ismereteket szereztek, beszélgetés során hivatkozhatnak arra, hogy én is olvastam a siker-könyvet, és vagy a tetszésüket fejezik ki, vagy éppen az ellenkezőjét.

És van olyan olvasói réteg, aki céllal olvas, vagy azért, mert a tanulmányai részeként szüksége van bizonyos művek elolvasására, vagy azért, mert kialakult benne egy értékcsála és az olvasmányok erre a skálára felkerülve bővítik az ismereteket. Ez az olvasó elsősorban nem azért olvas, hogy élményhez juttassa magát, hanem azért, hogy az ismereteit bővítse.

A művek a teljesség igénye nélkül Wilder: Szent Lajos király hídjá, Vámos Miklós: Anya csak egy van, Földes Jolán: A halászó macska uccája, Christoph Ransmayr: Coxvagyvagy idő múlása, Ulickaja: Csak a pestis.

Sokféle könyv, sokféle élmény, némelyik kivételes remekmű, de van köztük könnyedebb olvasmány is. Alapvetésünk, hogy érdemtelen fércművet nem olvasunk.

A könyvtárban hasonló érdeklődésű emberekkel találkozhat az ember, új ismeretségeket köthet, könyvtárunk ehhez ad helyet és teret.

Kerékpáros szervízpont a könyvtár előtt

PRUZSINA ALICE, JAMK



A kerékpározás napja alkalmából (június 3.) a Komárom-Esztergom Vármegyei Rendőr-főkapitányságtól, mint együttműködő partnertől kerékpáros szervízszlopot kaptunk

ajándékba. Az intézményünk bejárata előtti közterületen a polgármesteri hivatal alakította ki az állomás helyét. A bicók gyors javítását lehetővé tevő szerszámokkal nem csak a meghibásodást, de a keréknymást és a kilazult alkatrészek rögzítését is megoldhatja bárki, aki a belvárosi kerékpárúton közlekedik. A rendőr-főkapitányság az idei „Tekerj velünk” kerékpáros év megnyitóját is könyvtárunkban rendezte. Az azóta eltelt idő alatt szerveztek Bringás pikniket Tatán és kerékpáros gyermeknapot Oroszlányban. A kampány keretében a Lotte Chemical Magyarország Kft. anyagi támogatásával szerezték be a most üzembe helyezett kerékpáros szervízszlopot. Az átadáson a következő heti könyvvásár kínálatából válogattunk az adományozóknak -

stílusosan bűnügyi regényeket. A rendőr-főkapitányság épületében kihelyezett – a dolgo-

Esztergomi pasztell

TARI-SZÉKELY KAROLA, JAMK

A természeti környezet adja a legtöbb ihletet. Temesi Attila esztergomi művész pasztell kiállítását májusban láthatta a nagyközönsége. A könyvtári tárlatot Mikolasek Zsófia intézményünk igazgatónője nyitotta meg. A művész a megnyitón elmondta, hogy életét végigkísérte a rajzolás, már gyermekkorában ügyes kezűnek számított. Ezért lépett pedagógusi pályára, rajzot oktatott több mint tíz évig. A pedagógusi pályát négy éve elhagyta. Kiállításait főként megyénkben lehetett megtekinteni, Esztergomban, Dorogon, de csoportos kiállításokon szerepelt munkáival Németországban és Budapesten egyaránt. Alkotói munkája során dolgozott már ceruzával, olajjal, az utóbbi időben legszívesebben pasztellkrétával alkot, mert gyors és spontán alkotást tesz lehetővé, emellett rendkívül szép színei

zók körében népszerű - közösségi könyvespolcra kerülnek az olvasnivalók.

vannak. Többnyire a környező tájat jeleníti meg képein, vannak közöttük tájképek, utcarészletek, de csendéleteket is megtalálhatunk közöttük.



Fotó: Tari-Székely Karola

Bemutakoztak a Da Vincisek

NAGY EDIT, JAMK

Da Vincisek, ecsetek, ceruzák címmel nyílt kiállítás május 18-án a József Attila Könyvtár Népház úti Fiókkönyvtárában, ahol ezúttal a Da Vinci Tehetséggondozó Általános Iskola közel 40 tanulója mutatkozott be.



Fotó: Nagy Edit

A felkészítő tanároktól megtudtuk, hogy a „Da Vinci” Tatabánya egyetlen alapítványi fenntartású általános iskolája, amely 3 éve működik oktatási intézményként. A tudomány és a művészetek egyaránt fontosak számukra, ezért nagy hangsúlyt fektetnek a kreativitás, a logika és a kommunikációs képességek fejlesztésére. A kiállított 58 db gyermek alkotás 1-6. osztályos tanulók munkája, amelyek változatos technikával és témában készültek.

A megnyitón Nagy Edit, a könyvtár munkatársa köszöntötte a vendégeket, az ifjú alkotókat,

szülőket, valamint a felkészítő pedagógusokat, Rector Orsolyát és Tóth Dzsenifert.

Az iskola diákjai szavalattal készültek, műsorukban Jónási Sarolta és Bombicz Nóra Devecsery László: Kék-játék, majd Gelbmann Ferenc, Pócza Panna, Wicha Iringó, Ignác Vince, Tóth Móric, Szabó Keve, és Menyhárd Marcell Székely Dezső: Színes ceruzák című versét adták elő.

A tárlatot Rector Orsolya, a felső tagozatosok pedagógusa nyitotta meg. Mesélt a gyermekrajzok múltbéli megbecsüléséről, arról, hogy régen papír híján mikre rajzoltak a gyerekek. Elmesélte, hogy vannak művészek, akik saját alkotásaikhoz a kicsik rajzaiból merítenek ötletet, s hogy bármily hihetetlen, a gyerekrajzok nehezen utánozhatók. Megtudtuk azt is, hogy egykor Leonardo, Raffaello, Michelangelo és még néhány firenzei művész azon versenyeztek, hogy le tudnak-e másolni egy gyerekrajzot úgy, hogy azzal megtévezzék a külső szemlélőt. A levéltári iratok szerint ez nem sikerült ugyan, de Michelangeloé lett a legjobb. A gyerekrajzok, nem ügyetlen felnőtt rajzok, itt valami egészen más minőségű dologról van szó, amely azonban még nem művészet, hanem egy nyelv, amelyen a gyerekek szeretetüket, félelmüket, bánatukat, vágyaikat rajzolják ki magukból.



Fotó: Nagy Edit

Végül a szülők kórusa következett Palya Bea: *Suttognak a vének* című dalával elvarázsolva a közönséget.

Ha szemetet eszünk, akkor abból szemét lesz

NÁSZ JÁNOS, JAMK

Féléves záró öko-esték rendezvényünkre, Soponyai János ajurvéda terapeutát, táplálkozási szakértőt hívtuk meg azzal a nem titkolt céllal, hogy a sokak számára nem annyira ismert, az ázsiai kontinensen, főleg India és vonzáskörzetében a mai napig a gyakorlatban is használt hagyományos egészségmegőrző egyben filozófiai rendszerről tartson mindenki számára érthető kiselőadást.

Azért is választottuk ezt a témát, mert napjainkban az életmódkutatások eredményeinek tanulása szerint az emésztőrendszeri problémák és betegségek sajnos egyre nagyobb számban fordulnak elő, sőt generációs problémaként jelentkeznek, főleg a modern társadalmak jelenlegi szokásrendszereibe. A genetikailag módosított, többszörösen feldolgozott nem természetes adalékanyagokat tartalmazó táplálékoknak visszahatása van. Enni muszáj, energiát az ember kívülről táplálékkal tud csak bevinni az élet fenntartásáért táplálni kell a testet, de nem mindegy mit, hogyan, mikor. Ha nem tudjuk az adott táplálék, étel, folyadék, jellemzőit, tulajdonságait, ha nem ismerjük a különböző testtípusokat, mi való nekik, mivel kell egyensúlyba hozni, milyen fajta étkekkel kell csinján bánni, akkor jön a betegség. Az ajurvéda viszont nem az akadémikus orvoslással ellenben hanem egy tradicionális rendszerként, kiegészítőjeként, nem a tüneteket kezeli, hanem a lelki okokat próbálja feltárni, hiszen nem a testtel azonítja az adott személyt, hanem megtestesült szellemi lényként. Tehát az anyagcserét kell megvizsgálni, amely fenntartja az egészséges állapotot, persze a sok mozgás is segít ebben és nem elhanyagolható a mentális állapotunk az egyensúlyunk megőrzésben. Nagyon fontos tehát a három testalkat úgynevezett láthatatlan energiáinak, felépítésének ismerete. Ezeket a váta, a pitta és kapha elnevezéssel illetik. Az ízek tekintetében hat alapízt ismerete is nélkü-

A kiállító gyerekek szülei segítségével saját készítésű finomságokból kerekítettek egy kis vendéglátást a könyvtár félemeletén.

A megnyitón 50 gyermek örömteli zsvivaja töltötte be az intézmény tereit. A szülőkkel, nagyszülőkkel, pedagógusokkal együtt a látogatói létszám a 80 főt is meghaladta. Emlékezetes és felemelő este volt.

A képek, amelyeket a könyvtár látogatói nagy szeretettel fogadtak június 9-ig tekinthetők meg a könyvtár nyitvatartási idejében.

lözhetetlen, amellet hogy a többi érzékszervünkkel is készíthetjük magunkat az evésre. Számít a táplálék hőmérséklete, kinézete, illata is.



A hat alapíznek, így az édesnek, sósnak, savanyúnak, csípősnek, fanyarnak, keserűnek megvannak a pozitív élettani hatása az anyagcserére támogatására. Ezeket és az azokat alkotó őselemeket: víz, föld, tűz, levegő, tér és hűtő és vagy hűtő funkcióit egy összesített táblázaton keresztül, példákkal követhetjük. Főleg a tudatos fűszerhasználattal segíthetjük tápanyagaink harmonikus egyensúlyát kialakítani. Egyébként Indában külön minisztériuma van ajurvédának. A szó jelentése az élet és tudomány szavakból tevődik össze. Összefoglalva, az ajurvéda egy stabil filozófiai és komplex gyógyító rendszer. Ellenjavallata nincs. Meg kell adni a lehetőséget szervezetünknek a megfelelő energiák bevitelére, és ha probléma van, azok okát kell megszüntetnünk. A diagnózist követően az egyensúly elérése, megtartása a lényegi tényező. Ki kell pucolni a testet, hogy a tudat is kitisztuljon. Az ajurvéda örök üzenete: Az vagy amit eszel, azaz ha a szemetet választod akkor abból szemét lesz. Szabadon dönthetünk, de felelősségünk is van ebben, nem is kicsi!

(Soponyai János: Az önismeret és öngondoskodás maximalizálása az Ajurvéda alapelveinek mentén – A hat íz szerepe és fontossága az

egészség megtartásában és helyreállításában című előadás az Öko-esték rendezvénysorozat keretében, 2023. június 6.)

Üdítő a könyvtárban

NAGY EDIT, JAMK

2022 őszén régi olvasónk, Sopotnikné Percze Beáta művészterapeuta, a Család és Gyermekjóléti Központ munkatársa együttműködést javasolt a két intézmény között, így a József Attila Könyvtár Népház úti Fiókkönyvtára és a Családsegítő közös programokat kezdett szervezni. Az ötlet abból eredt, hogy tudjuk, mindannyian vágyunk úgynevezett én-időre. Célunk, hogy ennek tartalmas eltöltéséhez szervezzünk ismeretterjesztő előadásokat, beszélgető-esteket. A szóbeli egyezség szerint a helyszín a Népház úti Fiókkönyvtár, az előadót illetve beszélgetőtársat pedig kezdetben Betti hozza, a későbbiekben pedig mindketten nyitott szemmel járva gyűjtjük az ötleteket, hogy eldöntsük, mivel kedveskedtünk a könyvtár látogatóknak.



Fotók: Nagy Edit

A közös munka tavaly év vége felé indult, novemberben *Előadás a képességeinkről* címmel Sárkány Krisztina megyei fogyatékosügyi tanácsadó tartott előadást, decemberben pedig *Hogyan éljük túl a hétköznapi nehézségeket* címmel Hegedüs-Harasta Henriett családterapeuta-val zajlott beszélgetés.

Krisztina rádöbbsentett minket arra, hogy a látás, hallás, szabad mozgás képességének elvesztése mekkora terhet ró az érintettre és családtagjaira. Játékokat hozott, amelyekkel a résztvevők kipróbálhatták képességeiket. A szakember megnyugtatóan minket, hogy ezek megfelelő gyakorlással tökéletesíthetőek.

Henriett a jelenlévők konkrét kérdéseire adott választ, kínált megoldást adott helyzetekre.

Az eleinte ugyan családias, de utóbb már csaknem 20 fős létszámot vonzó rendezvények bebizonyították, hogy Bettivel jól tudunk együtt dolgozni, így eldöntöttük, hogy folytatjuk és sorozatunknak nevet is adunk. Mivel célunk az,

(Az előadás megtekinthető könyvtárunk facebook oldalán: <https://www.facebook.com/kemjamk/videos/1058057101841249>)

hogy a hozzánk látogatók értékes információkkal felvértezve, de azért szórakozva töltsék szabadidejüket, s felszabadultan távozzanak, az idei évtől Üdítő néven szervezzük a közös találkozókat.

Már ennek megfelelően hirdettük meg az áprilisi Edd magad egészségesre és üdülj fel! című előadást, amelyen Szöllösi Katalin védőnő tartott kóstolóval egybekötött előadást. Megismerhettük a teljes értékű növényi étrend jótékony hatását, s egy egészségesebb étkezésre való áttérés lehetőségét. Az előadás után csupa növényi alapanyagból készült finomságot kóstolhattunk, mint pl. fehérbab krémet és paleo kókuszgolyót, de Katalin tortával is készült kifejezetten erre az alkalomra. A mártogatóshoz nyers zöldségeket kaptunk.



Az alapanyagokat nagyrészt a könyvtár finanszírozta, de az ízletes falatok Katalin és Betti keze munkáját dicsérték.

Májusban Nagy Andrea női jógaoktató tartott előadást és egy gyakorlati órát *Gyógyulás a női jóga segítségével* címmel. A rendezvény Andrea gyógyulásának történetével kezdődött, biztatást és erőt adva a hasonló problémával küzdőknek. Ezután háromnegyed órányi ülő és álló gyakorlat következett, próbára téve koncentráció készségünket.

A résztvevők élvezettel követték az oktató utasításait, amelynek eredményeképp végül mindenki felüdülten távozott.

Júniusban Hangtál-fürdőzést tervezünk.

Őszből a nyárba programoztunk

FEGYVERNEKI ERZSÉBET, KOMÁROM

Májusi eső, cserebogár, Munka ünnepe, Anyák napja, orgona, gyöngyvirág, eper, strandok nyitása, esküvők, fagyoszentek, májusfa, Gyereknapi, Pünkösdi - ezek jutnak először eszünkbe, ha erre a tavaszt záró hónapra gondolunk. De hol van már a május 1-jei strandnyitás! Az idei május mintha két külön évszakban lett volna. A hónap első felében őszi idő volt, hideg, esővel. Szabadtéri megjelenésünk a mostoha időjárás miatt rögtön egy zárt térbe áthelyezett programmal kezdődött. Terveinkben több további, az udvarunkba szervezett esemény volt, ami szintén az időjárás miatt - vagy elmaradt vagy belső térbe került. Május közepétől aztán hirtelen nyár lett. A meleget, a napsütést azonban nyári záporok tarkították, továbbra is a falak közé szorítva minket. Borús égbolt alatt teltek a napok, igaz derűs hangulatban.



Komáromi emlékek – képeslap-kiállítás

A hónap végéig továbbra is megtekinthető volt, a „Komáromi emlékek” című képeslap-kiállításunk. Emellett folytatódott a NetNagy Klubunk programsorozata. A mostani, évszakzáró alkalom témája a „Feltört fiókok és más biztonsági problémák” volt. Szép számmal megjelentek az örökifjú érdeklődők. A következő öszejezővetelre szeptemberben kerül majd sor.

Felnőtt és gyermek könyvtáros kollégák összefogásával két társintézményben megrendezett programunk is volt. Ezek szerencsére már az időjárás szempontjából kellemesebb időszakra estek. Az egyikre a Szőnyi Bozsik József Általános Iskolában került sor, ahol - többek között a mi részvételünkkel - családi napot tartottak. Volt sportolási lehetőség, társasjátékozás, kézműveskedés, papírszínház stb. Mi is több mindenben kivettük a részünket. Érdeklődőben nem volt hiány. Összességében tartalmas, mozgalmos, szívet melengető és - a jövőre nézve is - hasznos nap volt.



Komáromi Gyereknapi

A másik esemény a Csillagerődben megrendezésre kerülő Városi Gyermeknap volt. Készültünk kézműves foglalkozással, papírszínházzal, elvihető könyvekkel és „Olvasásra születni” ajándécsomaggal a babáknak. Rengetegen felkeresték a sátrunkat. Készültek a gyönyörű vízililiomok, gazdára találtak a babacsomagok és több tucatnyian hallgatták a fáradhatatlan kolléganők meséit.

Egyre több helyi intézménnyel, szervezettel ápoljuk a régi, vagy vesszük fel az új kapcsolatot. Van, hogy mi keressük fel őket, de a fordítottjára is akad példa. Most például a Magyar Vöröskereszt helyi szervezete fordult hozzánk azzal a kéréssel, hogy közösen hozzunk létre egy könyvböngészőt az épületük előtti félig zárt teraszon. A felkérésnek szíves örömet eleget tettünk és a korábban az autóbuszállomáson és a szőnyi Petőfi Sándor Művelődési Házban elhelyezett könyvespolc után harmadikként itt is megnyitottuk könyvmegállónkat. Érdeklődőben nincs hiány; az átadó után többen azonnal éltek a lehetőséggel és válogattak a könyvkiínalattól. Természetesen mi is profitálunk az együttműködésekben. Az utóbbi időben helyhiány miatt egyre kevésbé tudunk ajándékkönyveket fogadni, ez most megoldódott. Emellett helyet, majd gazdát találnak a leselejtezett könyveink is.



Könyvtárunkat népszerűsítő bemutatkozásra is sor került: a komáromi Mozaik Könyvesbolt és Kávézó meghívására, a náluk működő Nyugdíjas Klubba látogatott el két kollégánk. A Nyugdíjas Klub egyfajta olvasóklubot is működtet, ennek keretében mutatkozott be könyvtárunk. Hírét vitték a tényleg gazdag és naprakész könyv kínálatunknak, a széles spektrumot felvonultató folyóiratinknak és az egyre gyakoribb és

nagyobb népszerűségnek örvendő programjainknak.

Időjárás szempontjából biztatóan alakulnak a körülmények. A nyitott kapuk keretében most már tényleg sort keríthetünk az udvarunk birtokba vételére és kinti eseményeinkre. A környezet adott hozzá: napernyős asztalok, kényelmes székek, gondozott gyepek, szép virágok -már csak tartalommal és látogatókkal kell megtölteni.

Honnan jön ez A hang?

FÁBIÁN ILDIKÓ, JAMK

A közelmúltban jelent meg **Bessenyei Gábor** ifjúsági író legújabb regénye, melynek apropóján ellátogatott a József Attila Könyvtárba is június 12-én. Egy rendhagyó irodalomóra keretén belül beszélt a diákoknak arról, miként kezdődött a karrierje, milyen nehézségekkel kellett megküzdenie, míg végül sikeres szerzővé vált. Megtudhattuk azt is, miként segíti a könyvei népszerűsítését a TikTok és más közösségi média-felületek.



Bessenyei Gábor

Ezt követően beavatta a jelenlévőket abba is, hogyan készül egy regény, milyen állomásai vannak a könyvkiadásnak. Hiszen nem elég megírni egy művet, „letudni” a gépelést, de he-

tek-hónapok múlva újra elő kell venni és többször átolvasni a szöveget, hogy tényleg tökéletes legyen. Legalábbis látszólag, mivel a szerkesztő „friss szem” minden elírást, tárgyi tévedést, esetleges történelmi anomáliát észrevesz. És akkor ott van még a borító kérdése is. Szerencsére Gábor talált egy remek grafikust, akinek munkáját már több esetben igénybe tudta venni, hogy elgondolásait papírra vesse (saját bevallása szerint ő maga ugyanis még egy pálcikaembert sem tud rajzolni). Így tett a legfrissebb rémregénye, *A hang* című kötet megjelenése előtt is, amelynek külalakja tökéletesen tükrözi a tartalmat. Érdeklenség, hogy a könyv címe csak szinte a nyomdába kerülés előtt változott, hiszen egészen addig a *Váltott gyermekek* munkacímet viselte az írás. Ez a népi hiedelemre alapuló kifejezés azonban a kiadó vezetőjében rossz érzéseket keltett és ezért döntött a módosítás mellett. Mint utóbb kiderült, jól tette, mivel a mai kor fiatalsága már csak igen ritkán találkozik a váltott gyerek mítoszával.

És hogy hogyan alakul a főhős, Hugó és Lilja, a szellemlány kapcsolata, és mi is az a furcsa, sötét hang, amely mindig mindenhol ott van, kiderül Bessenyei Gábor új regényéből.

Fiatalok szerveztek programokat fiataloknak

PRUZSINA ALICE, JAMK

Szakmai körökben sokszor szóba kerül, hogy milyen eszközökkel, csatornákon, programokkal lehet elérni a fiatalokat. A könyvtár általában jó terep arra, hogy a kultúra közelébe „csalogassuk” a gyerekeket. A tizenéves, huszonéves fiatalok azonban feladják a leckét a közönség-szervezőknek. Az ifjúsági olvasmányok kedveltek, a kölcsönzési listából kiderül, hogy a fikció és a képregények szinte minden mennyiségben keresettek a korosztály körében.

Amikor a szerzőket hívjuk közönségtalálkozóra, már nem mutatnak ilyen aktivitást a fiatalok.



Metzker Viktória

A Komárom-Esztergom Megye Ifjúságáért Egyesület megkeresésére, miszerint szívesen szerveznek programokat a saját korcsoportjuk számára, szívesen mondtunk igent. Minden kezdet nehéz, így az első két találkozó sikere felülmúlta a várakozásokat. Akik részt vettek a szexi DJ-vel és a drogszenvedélyből kigyógyult, ma már segítő önkéntessel szervezett beszélgetésen, jól érzékelték, milyen sokrétű a fiatalok érdeklődése.

Családias hangulatban, de annál érdeklődőbb közönséggel zajlottak a találkozók. DJ Metzker Viki közvetlen, őszinte, a fiatalok számára pozitív üzeneteket hordozó válaszokat adott a helyi

Az Olvasólámpa tavaszi témái NAGY EDIT, JAMK

A József Attila Könyvtár olvasóklubjának kezdetektől fogva két fő célja a kultúra közvetítése és az olvasmányajánlás. Ezt szem előtt tartva és a tagok igényeihez igazodva minden évben figyelembe vesszük az aktualitásokat is. Ez áprilisban a költészet, májusban pedig az Anyák Napja volt.

Április 12-i találkozónkon a költők valós vagy vágyott társait, a költőfeleléseket, költőműzsákat választottuk központi témáknak.



Fotó: Nagy Edit

Borka Zsuzsanna, aki maga is rendszeresen ír, pályázik, és több alkalommal is díjazásban részesült, 14 költő műzsájáról szóló írását osztotta meg velünk, majd felolvasta Szendrey Júlia Három Rózsabimbó c. versét. Murányiné Margit Jókai szerelméről, Laborfalvy Rózáról gyűjtött anyagát olvasta fel. Hodossy Ildikó Várnai Zseni egy versével készült, Faggyas Lászlóné Rózsika pedig Sinka Istvánról és három feleségéről beszélt.

Az ezt követő kulturális élménybeszámolókat után a májusi Olvasólámpa témáját választottuk

rádiós műsorvezető, Fenyvesi Zoltán kérdéseire. A csinos fiatal hölgy a modern előadói tevékenység kulisszatitkairól is beszélt.

Bajcsi Norbert most megjelent könyvét mutatta be a könyvtár közönségének. A drogelvönöig és a szenvedélybetegségéből való kilábalásáig élete első harmadát már megélte – többször került börtönbe, zárt osztályra, élete folyamatosan veszélyben volt. Így hitelesen tud beszélni arról a mélypontról, amiből csak segítséggel volt képes kilábalni. Üzenete az érintettek és azok családtagjai, barátai számára, hogy mindig van segítség. Az pedig, ha valaki felismeri, hogy szüksége van rá, már az első lépés a siker felé.

ki, amely végül az Anyák az irodalomban címet kapta.

A májusi olvasóklubot Ratkó József Zsoltár anyámnak című versével kezdtük, amelyet Faggyasné Rózsika olvasott fel Sinka István anya-verseire is utalva. Borka Zsuzsanna Várnai Zseni: Édesanyám című költeményét olvasta fel, ezután Bocsáss meg! című saját versét osztotta meg a társasággal.

Zilahi Lajos Gondolatok anyák napján című gyönyörű írását hozta magával Ifj. Bali Antalné Terike.

Sisa Mária a nagy költőkön keresztül közelítette meg az Anyák Napját. József Attila Kései siratóját valamint Ady, Petőfi, Szabó Lőrinc hasonló témájú verseit hozta fel példának.

A kulturális ajánlóban Hodossy Ildikó a kiskőrösi Petőfi-túráról tartott rövid élménybeszámolót.

A tagok több művet is ajánlottak egymásnak, elolvasásra Háy János: Ország, város, fiú lány, és Vámos Miklós: Anya csak egy van c. könyvét javasolták, megtekintésre pedig a Csapodár Madár című darabot az Orfeusz Társulat tatabányai előadásában. A komédiát László Tibor írta Ruzante a Csapodár Madárka című vígjátéka alapján.

Az anyaság nem könnyű téma. A 11-13 fős részvétel személyessé, családiassá tette a találkozókat, a megható történetek könnyet csaltak a szemekbe. Júniusban az álmoké lesz a főszerep.

Egy évtizede segítjük a településeket
FÁBIÁN ILDIKÓ, JAMK

Hihetetlen, de már 10 éve indult el a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer. A kistelepülési szolgáltatások biztosítása pontosan 2013 januárjától tartozik a (vár)megyei könyvtárak feladatkörébe, melyet nagy lelkesedéssel és odaadással végeznek a kollégák szerte az országban. Az elmúlt időszak tapasztalatairól és a jövőbeli tervekről hallhattunk 2023. május 31-én Pócsmegyeren, a KSZR műhelynapon.



Ramháb Mária, az Informatikai és Könyvtári Szövetség korábbi elnöke mesélt a kezdetekről és az eddig megtett útról. Megtudhattuk mennyi ötletelés, egyeztetés és milyen rengeteg munka volt/van abban, hogy a könyvtár, mint intézmény (akár buszként is), ma már az alapszolgáltatásokon kívül közösségi helyként is funkcionál.

Hogy milyen nagy segítség ez a rendszer a kistelepüléseknek, mindannyian jól tudjuk. Ezt a magas színvonalat azonban folyamatosan tartani kell, vigyáznunk kell rá, hogy a minőség biztosítása alapérték legyen számunkra. Erre hívta fel a figyelmet **Tózsér Istvánné Géczy Andrea**, az egri Bródy Sándor Könyvtár igazgatója.

És hogyan lehet még több olvasót bevonni a szolgáltató helyekre? Például különböző tanfolyamokkal, mint Szegeden, vagy érdekes programokkal, ahogy teszik ezt a nyíregyházi könyvtárban. De nem feledkezhetünk meg az egyik legnépszerűbb szolgáltatásról sem, a Könyvtármoziról, melyben Vas vármegye annyira az élen jár, hogy a hatására már saját filmeket is készítenek a kistelepüléseken élő gyerekek.

A jövő egyértelműen a zöldülő könyvtáraké, de nyitva áll az út a kistelepüléseknek is a Minősített Könyvtár cím elnyeréséhez. A legfontosabb azonban az, hogy a nehézségek ellenére is kitartunk, továbbra is biztosítsuk a KSZR zavartalan működését és védjük a településeken élők művelődéshez, szórakozáshoz való jogát.



Helyismereti kiadványszerkesztők Tatabányán

IFJ. GYÜSZI LÁSZLÓ, JAMK

Az Országos Honismereti Szövetség minden második évben megrendezi Országos Honismereti Kiadványszerkesztői Konferenciáját, amelynek 2023. május 19-21. között Tatabánya adott otthont. Az idei találkozó témája a krónika- és helytörténetírás múltja, jelene és jövője volt, s a rendezvényen a honismeret és a helytörténet területén működő szakemberek mutatták be a témához kapcsolódó tevékenységüket, módszertani újításukat, valamint kutatásaik eredményeit.

A Honismereti Szövetség mellett, a szervezőmunkába bekapcsolódtak a Péczeli József Komárom-Esztergom Megyei Honismereti Egyesület tagjai is, valamint a háttérmunkában jelentős támogatást adott a József Attila Könyvtár is. A rendezvény megnyitóján, a Polgármesteri Hivatal Dísztermében a megjelenteket Szücsné Posztovics Ilona a város polgármestere, Forróné Virág Zsuzsa a megyei egyesület elnöke, valamint Dr. Debreczeni-Droppán Béla, a Honismereti Szövetség elnöke köszöntötte. A Rozmaringos Bányász Egylet pedig hagyományos bányászdalok előadásával üdvözölte a vendégeket.

A konferencia elején külön köszöntötték/köszöntöttük azt a három főt, akik a korábbi évtizedekben mind a megyében, mind pedig országos szinten is sokat tettek a honismereti mozgalomért. Név szerint Fűrészné Molnár Anikót, a tatabányai múzeum korábbi igazgatóját, dr. Túri Róbertet, a mozgalomban és a néprajzi táborok szervezésében végzett munkájáért, valamint Bartha Évát, az Országos Honismereti Szövetség korábbi titkárát, aki Tatabányáról pedagógusként indulva vezette, szervezte a megyei és az országos honismereti mozgalom munkáját, programjait.

A háromnapos konferencia előadói elsősorban arra a kérdésre keresték a választ, hogy a digitális eszközök elterjedése mennyiben segíti elő, vagy pedig mennyiben hátráltatja a helytörténeti kutatásokkal, és azok megjelentetésével foglalkozók munkáját. Atelepülések, vagy kisebb térségek múltjának feltárásakor, az internetnek köszönhetően már lényegesen könnyebbé válhat az egyébként továbbra is jelentős időráfordítást és elhivatottságot igénylő kutatási folyamat. A

azon is múlik, hogy az eredeti dokumentumok szerzői és a statisztikai adatok összegyűjtői mennyire voltak pontosak és körültekintőek, valamint a mindenkori hatalom képviselői miként segítették elő, vagy éppen mennyiben hátráltatták munkájukat.

Az előadók egy része (Sági György, Gráberné Bősze Klára, Schweininger Péter) a helytörténeti kutatók számára hasznosítható forrástípusok közül az egyházak által vezetett háztörténetek, az iskolai értesítők és évkönyvek, valamint az anyakönyvek és a népszámlálások adatsorainak jelentőségére hívták fel a figyelmet. Az 1950-es évektől készített és ma már komoly hely- és ipartörténeti jelentőséggel bíró tatabányai és orosz-lányi fényképek és amatőr kisfilmek értékéről Dallos István, Nagy László és Tóth Enikő, valamint Kertész Ágnes és Forgács József beszéltek. A helytörténetírás és a tudomány kapcsolatáról, valamint a Honismereti Szövetség e téren betöltött szerepéről tartott előadást a szervezet régi (Bartha Éva) titkára. Juhász Zoltán András, az új titkár sajnos betegsége miatt előadásra nem vállalkozott, de részvételével erősített a konferenciát, fényképezésével dokumentálta az eseményeket. A már ismert történeti események újbóli kutatásának szükségességét emelte ki Horváth Olivér, aki előadásában az 1919-es tatabányai bányászsortűz történetének felülvizsgálatára vállalkozott.

A helyi témákat feldolgozó kutatók számára kiemelten fontos, hogy munkáik eljussanak olvasóikhoz. E kérdéskörrel foglalkozott előadásában Matolay Katalin (OSZK főosztályvezetője), aki a már elkészült kiadványok országos nyilvántartásának szükségességét emelte ki. A fiatalabb korosztályok megszólításáról esett szó Károlyi Attila előadásában, aki munkatársaival a 300 éves Szegedi Piarista Gimnázium történetét dolgozta fel magazin jellegű formában, Sárosi Attila esztergomi helytörténeti kutató pedig az internetes közösségi felületek lehetőségeit mutatta be az általa alapított Esztergom Anno oldal példáján keresztül. Menyhárt Csaba a Dorogi Füzetek című helytörténeti sorozatról, ifj. Gyüszí László, Dr. Horváth Géza és Nász János pedig a tatabányai

tek. A konferencián bemutatásra került a Honismeret című folyóirat ez évi 2. száma is, melyben a Szerelmes földrajz című rovatot ifj. Gyüszti László, a könyvtár munkatársa, helytörténész állította össze, szerkesztette.

A konferencia szervezői a hagyományokhoz híven arra is gondoltak, hogy a szakmai előadásokat követően a résztvevők Dr. Simonik Péter, a győri Széchenyi István Egyetemdocense, tatabányai helytörténész vezetésével megismerkedjenek Tatabánya történetével, emblematikus épüle-

teivel, a Bányászati és Ipari Skanzen gyűjteményével, valamint a Kő-hegyen található természeti és történeti értékekkel. A jó hangulatú és tartalmas konferencia végén a résztvevők „Jó szerencsét!” köszöntéssel búcsúztak el a várostól, amely visszavárja őket.

Forrás:

<https://kemhonismeret.hu/bejegyzes/orszagoshonismereti-kiadvanyszerkesztoi-konferencia-tatabanya> (Letöltve 2023. június 18.)

Gyereknapi 2023 – azaz: Falu a városban

SULLER ILDIKÓ, JAMK

Nagyszerű tematikához kapcsolódott idén a TMJV József Attila Könyvtár gyermekrészlege a városi gyermeknapon. A Vértés Agorája szervező gárdája, élükön Nagy Ferencsel az apró- és az óriási ötletek tárházát vonultatta fel a Csónakázótávon – ami ezen a napon a szó szoros értelmében véve is csónakázó-tóvá avanszált.



Fotó: Suller Ildikó

Számos közreműködő partnerrel büszkélkedhetett a rendezvény, így elképesztően sokféle aktivitással várták a szórakozni vágyókat. A Tatabányai Múzeum kipróbálható eszközeitől

kezdve, az állatsimogatón, gépkiallítások és fejhető teheneken kívül a könyvtár kihelyezett olvasósarkáig *tényleg* minden volt! Az időjárás is kedvezett, így nem meglepő, hogy az ezret jóval meghaladó látogatószámot könyvelhettünk el a nap zárásaként. Akadt család, aki Szigetszentmiklósról érkezett. Az édesapa az interneten tált rá a programra, nem is haboztak sokáig, meg sem álltak Tatabányáig. A könyvtár standja is szép helyet kapott, s mi fel is töltöttük tartalommal. Témába vágó könyvekkel készültünk, előtérbe helyezve a zenélő-, hangutánzó-, és 3D-t oldalakat tartalmazó köteteket, amelyek nem szokványosak, viszont figyelemfelkeltőek. Hatalmas szőnyegünkre rákerült a bábparaván, amely rendkívüli népszerűségnek örvendett a fák alatt is, csakúgy, mint a könyvtár falain belül. Bébi és gyerekjátékok, alagút és hintaágy – minden adott volt a kényelmes bekuckózáshoz, apróknak és nagyobbaknak egyaránt. Örömmel üdvözlöttük olvasóinkat, és nyitottak voltunk új olvasók köszöntésére is, megfelelő számú szóróanyaggal és ajándékokkal adtunk nyomatékot a szavainknak: érdemes betérni hozzánk!

Idén is volt gyermeknap beiratkozási akció

FEKETSNÉ KISVARGA ANITA, JAMK

A József Attila Könyvtár minden lehetőséget igyekszik megragadni annak érdekében, hogy könyvtárhasználói, olvasói számát növelje. Ennek érdekében évről évre több beiratkozási akciót is szervezünk. Májusban a gyermeknap szolgáltatott alapot ahhoz, hogy a gyermekek tagváltásával egyidejűleg 1 fő felnőtt kísérőt is beírassunk a könyvtárba, 1 évre, ingyenesen.

Az akcióban egyes fiókkönyvtáraink is részt vettek május 25-e és 27-e között.

A kampány eredményes volt: összesen 21 gyermek és 17 felnőtt iratkozott be, vagy újította meg elévült tagságát. Ebből 13 gyermek és 6 felnőtt először váltott tagságot könyvtárunkba.

Akcióinkat tovább folytatjuk az év során, érdemes figyelni a Facebook-oldalunkat és a honlapunkat, hátha elcsíphető lesz egy újabb, ingyenes beiratkozási lehetőség.

Cinke szárnyán, tavasz hátán szavaltak

GOLDSCHMIDT ÉVA, TATA

Az idei év madara a barkóscinege adta a témáját a Mórnicz Zsigmond Városi Könyvtár Gyermekkönyvtára által szervezett szavalóversenynek. A Madarak és Fák Napja alkalmából a

Az alsó tagozatos gyermekek olyan versekkel nevezhettek, amelyekben cinke szerepel. Két korcsoportban indultak a szép számú versenyzők, külön jutalmaztuk az 1-2. osztályosokat és

nagyobbak következtek. A klasszikus költemények mellett helyet kaptak kortárs szerzők művei is. Hallgathattunk Cinegedalt, és Szabó T. Anna Cinke című versének, valamint Jóba Katalin Cinegemeséjének is örvendtünk a kortársak közül. Hasonló népszerűsége volt Gazdag Erzszi Cinegeetés, Móra Ferenc A cinege cipője vagy Zelk Zoltán Két cinke című költeményének.



Fotó: Dományi Zsuzsanna

A zsűri helyzete soha nem könnyű, főleg, amikor sok bájos szempár kápráztatja el őket. Szabó Szerafina könyvtáros, Kovácsné Horváth Viktória, a Kuny Domokos Múzeum kommunikációs munkatársa, és Eiplné Sipos Ágnes, a Fürdő Utcai Ovi tagintézményvezetője az értékelést követően átadta az emléklapokat minden résztvevőnek, majd mindkét korcsoportban az első három helyezettet és a különdíjban részesítetteket jutalmazták. A türelmes és vidám közönség, azaz a

Jokli elvarázsolja a tatai iskolásokat (is) BACSÁNÉ FULI ANIKÓ, TATA

Május 10-e a Madarak és Fák Napja, melyre az óvodák és iskolák már gözerővel készülnek.

A tatai Móricz Zsigmond Városi Könyvtár csatlakozva a foglalkozásokhoz szavalóversenyt és az iskolákba kitelepült előadásokat szervez.



Fotó: Bacsáné Fuli Anikó

versenyzők és kísérőik tapssal gratuláltak a díjazottaknak, akik közben ajándékkönyveket vettek át. A gyermekek felkészülését szorgalom, érdeklődés és kitartás jellemezte, hála érte pedagógusainak, szüleiknek, akik támogatásukkal, biztatásukkal segítették a kisiskolásokat abban, hogy merjenek kiállni, merjenek megméretetni. A rendezvény az EFOP 4.1.8-16-2017-00080 pályázat segítségével valósul meg.

Eredmény:

1-2. osztály:

1. Kakula Benedek (2. oszt., Szent István Német Nemzetiségi Ált. Iskola)
 2. Vizkeleti Luca (1. oszt., Szent István Német Nemzetiségi Ált. Iskola)
 3. Ivánfalvi-Reider Júlia (2. oszt., Jázmin Utcai Ált. Iskola)
- Küldöndj: Barabás Bálint (1. oszt., Vaszary J. Ált. Iskola)

3-4. osztály:

1. Bihacker Júlia (3. oszt., Vaszary J. Ált. Iskola)
 2. Henyecz Liza (3. oszt. Vaszary J. Ált. Iskola)
 3. Harsányi Hanna (3. oszt., Talentum Ált. Iskola)
- Küldöndj: Waer Szofi (3. oszt., Fazekas Utcai Ált. Iskola)
- Küldöndj: Kutak Bence (3. oszt., Fazekas Utcai Ált. Iskola)

2023. május 2-án a Kőkúti Általános Iskola néhány osztályát látogattuk meg. A vetítéssel egybekötött interaktív program során a résztvevők Tata különleges fáival, ritka madaraival, a velük foglalkozó legfrissebb kiadványokkal, a Ramsari Egyezményrel, az agostyáni arborétum kulcsos házával, illetve Pribojszky Mátyás: *A tatai Platánkirály manója*: Jokli című, nem csak gyermekeknek szóló meséjével... ismerkedhettek meg.

Az oldott hangulatú foglalkozások a gyerekek és tanáraik aktív részvételével zajlottak. Felelevenítették élményeiket, közös emlékeiket, és újabb célokat fogalmaztak meg a tatai fák és madárvilág védelmével kapcsolatban. A harmadikos öko-tagozatosok még Koncz Zsuzsa *Kertész leszek, fát nevelek...* című dalát is elénekeltek, illetve – a mesét hallgatva – lerajzolták, milyennek képzelik el ők Joklit, a Platánkirály manóját.

Pindur nagy kalandja várta a gyermekeket

GOLDSCHMIDT ÉVA, TATA

Harcos Bálint neve egyre ismertebb a gyermekirodalmat kedvelők körében, különösen a kisebbeknek írt Szofi sorozatával nyerte el első sorban a kisgyermekes szülők tetszését.

A Móricz Zsigmond Városi Könyvtár vágya valóra vált, amikor 2023. május 2-án vendégül láttuk őt, és Boszorkánycica című előadásával bemutatta páratlan verselési és rímfaragó tehetségét. A Vaszary Általános Iskolából és a Jázmin Utcai Általános Iskolából érkezett diákok számára is rendhagyónak bizonyult a találkozó, a történet képi világa és humora magával ragadta őket. Mindemellett az író fantasztikus előadásmódja még inkább arra készítette a közönséget, hogy bekapcsolódjanak Pindur cica kalandjába. Bálint nemcsak vetítéssel varázsolta élményközelivé a verses mesét, hanem interaktív formában visszacsatolást várt a gyermekektől. Az előadás végén a Boszorkánycica című könyv illusztrációjáról és készítőjéről mesélt. Az egész oldalakat kitöltő aprólékos alkotások követik a cselekményszálát, ha nem olvasnánk a könyv lapjain a mesét, pusztán a képek alapján is gombolyíthatnánk a történet vezérfonalát.

Vendégünk gyermekként már járt Tatán, most felnőttfejjel vágyott arra, hogy megcsodálja újra városunkat. A találkozót követően tóparti sétára kerekedett, így a lelkes gyermekcsapat mellett a

település természeti szépsége is felejthetetlenül teszi számára ezt a májusi délutánt.



Fotó: Goldschmidt Éva

Tündér járt Tatán

GOLDSCHMIDT ÉVA, TATA

Bizony tündér, mégpedig „Rímtündér”. Hétvári Andrea verseit sok pedagógus ismeri, kedveli, örömmel tanítja meg a gyermekeknek. Ezúttal maga a költő ismertette meg néhány művét a Bartók Óvoda nagycsoportosaival és a Vaszary Általános Iskola elsőseivel 2023. május 16-án.



Fotó: Goldschmidt Éva

Andrea minden gyermektalálkozót ünnepként él meg, a tatait pedig különösen. Az interaktív program játékos feladatokban bővelkedett, miközben felfedeztük a természet szépségeit: a versekben rejlő virágokat, az állatokat. A tanulás játékosan a legjobb móka. A Kézmosó mondókát a Vidám Manók Együttes feldolgozta, zenei bejátszással és vendégünk vezetésével a jelenlévő gyermekek el is énekelték, kis kezeikkel pedig mutatták a kézmosás folyamatát. Hasonlóan a Számolgotó dal segítségével a számokat vettük sorra 1-től 10-ig. A Szelektív kuka dal a hulladékgyűjtés módjának fontosságára hívta fel a figyelmet. A gyermekek tündértapssal jutalmazták egymást és önmagukat egy-egy dal végén. Milyen is a tündértaps? Halk, azaz csak az egyik kéz összezárt mutató és középső ujját ütögettük a másik tenyerünkbe.

Hétvári Andrea személyében bájos, kedves teremtest ismerhettünk meg, akinek szívügye a kisebbek tanítása a klasszikus, fülbemászó rí-

mekkel, verseléssel. Ezen az esős tavaszi délelőttön a program résztvevőinek lelkébe megérkezett a virágos tavasz.

Gyermeknapra érkezett az állatok nyelvén tudó juhász

GOLDSCHMIDT ÉVA, TATA

Rendhagyó gyermeknap előadást szervezett a Móricz Zsigmond Városi Könyvtár Gyermekkönyvtára 2023. május 31-én. A Mesekocsi Színház művészei már nem először jártak nálunk, így örültünk is a viszontlátásnak. Repertóriumukon számos kicsiknek és nagyobbaknak szóló darab megtalálható, erre a jeles alkalomra Az állatok nyelvén tudó juhász című mesejátékot választottuk.



Fotó: Dollmayer Beáta

A színháztermi produkciót alsó tagozatos diákok tekintették meg a Kókúti, a Vaszary és a Jázmin Utcai Általános Iskolából. Hölgyként férfi szerepet játszani bravúros küldetés, le a kalappal Király Ágnes művésznő előtt, aki a juhász bőrébe bújt, és fantasztikusan oldotta meg a

szerepét. A történetet a jelenlévők közül bizonyára sokan olvasták már, ismerték, azonban a színpadi játék szabadsága olyan pluszt tett hozzá, amelytől nemcsak a gyermekek, de a felnőttek szája is tátva maradt. Németh Eszter és Németh Orsolya alakításáról se feledkezzünk meg, Mariska alakjának megformálása is sokunk emlékezetébe bevésődött. No, és a kígyó alattomos sziszegése, cinikus kacaja...! Az élőszereplős színdarabban a bábfigurák fokozták az élményt, és a gyermekek bevonásával tették egyedivé a találkozást. Bizony zengett a sok gyermekhangtól a színházterem, amikor egyszerre kiabálták, hogy a tarisznyaaa! A végén a történet legfőbb tanulságát is elárulta a juhász és mintegy útravalóul adta a közönségnek: szeressétek egymást nagyon! A szuper jelmezeken túl az egyéni készítésű díszlet dominált. Gyönyörűen, élénk színekkel megfestett mező, házikó volt a történet helyszíne, amelyeket a színészek maguk készítettek.

Napjainkban az egyik legkeresettebb és legnépszerűbb gyermekelőadásokat játszó társulat a Mesekocsi Színház. Ezt a tatai produkciójuk is igazolta. Reméljük, még találkozunk velük más jeles alkalommal is!

Közvetlen környezetünk zöld árnyalatai* „Mutasd meg a környezetedet és megmondom ki vagy!” NÁSZ JÁNOS, JAMK

Ez évi május elejei öko-estünk előadója kollégánk Dr. Horváth Géza helytörténész-könyvtáros volt, aki városunk a nemrég 75. születésnapját ünneplő Tatabánya zöld környezetének történelmi sétájára invitált bennünk a 2010 óta tartó országos elismertségű rendezvénysorozatunkban.



Dr. Horváth Géza

Tény az már, hogy egy friss felmérés eredményeként büszkélkedhetünk azzal, hogy vármegyeközpontunkat az egyik legzöldebb városként tartják számon a hazai közvélekedésben. De hogy sikerült ezt elérni, a korábbi elődtelepülé-

sekből összefont a bányászvárosból mára már stabil gazdasági értékekkel bíró ipari várossá fejlődés során, az nagyon sok embernek és szemléletnek köszönhető. A városrészek kialakításával a szükséges lakótelep létesítések is megjelentek és valamennyire megtartották a korábbi zöldítő koncepciót, amely fókuszában a nehéz fizikai munkákat végzők rekreációs és szabadidős tevékenységét és közösségi terek kialakítását hivatott előmozdítani és ezekkel egyetemben ugyanakkor a csodálatos természeti környezettel körülvett városba akár a lakótelepek, családi övezetek közvetlen környezetébe inplantálták a zöldítő lehetőségeket. Intézményünk társadalmi felelősségvállalásába, a küldetésnyilatkozatunkban megfogalmazottak szerint is ugyancsak belefoglaltatik a természettel és szervezeti kultúránkkal kapcsolatos környezettudatosító tevékenységek sora sajátos eszközeinkkel. Éppen ezért született ez a felkérés, amely egy alapos, akár egy komoly tanulmányt megalapozó prezentációt, előadást eredményezett, sőt az esemény krónikáját maga az előadó-szerző is papírra vetette. Ennél hitelesebb nem is lehetne!

Természeti környezet, társadalmi emlékezet - Történelmi séták Tatabánya parkjaiban DR. HORVÁTH GÉZA

Az épített – és a természeti környezet kölcsönhatásban van. Előbbi visszahat az utóbbira, együtt-, a parkokban található emlékművek révén a társadalmi emlékezet részét képezik. E kölcsönhatások-, a „természeti környezet humanizálása” során kívánatos, hogy azok eredményeként valami kevés az eredeti természeti értékekből is megmaradjon.

Ezt már városunk történetének kezdeti szakaszában, a bányanyitásokat követően felismerték. Az igény már korán jelentkezett. Már elődeink is felismerték, hogy a korszerű utak, parkosított területek egy település, egy város életéhez nemcsak városszerkezeti, hanem esztétikai és egész-

A város szerkezetének, formájának alakulása mindig a korok szellemét tükrözte. Nem volt egységes szerkezet, nem volt egységes parkosítási terv sem. Tatabánya létrejött és első 100 éve a szénbányászatra épült. A településrészek egymástól független fejlődése nem tett lehetővé városi szintű zöldfelület tervezést. Az 1950-es évek elején történt kísérlet az egységes arculat kialakítására, de nem járt sikerrel. Az 1960-as években felépült lakónegyedek parkosításakor mind Óvárosban, mind Újvárosban egyfajta hasonlóság figyelhető meg. Ezekre a parkokra több esetben is készültek kertépítészeti tervek, melyek első sorban az ott élők igényeit szolgálták, szolgálják.

tőségét. A területileg tagolt, máig nem egységes hajdani bányászváros azonban olyan ipar- és kultúrtörténeti emlékeket őrzött meg, amelyek hozzátartoznak országunk múltjához, és amelyek között megőrzésre méltó emlékek is megtalálhatóak. Így Óváros számos-, a XX. század első felében elkészült épülete és a kertépítészeti szempontból jelentős **Liget**, a teljes felújítás-átépítés után új funkciót is kapott **Május 1. park**. Idetartoznak a szocializmus időszakára jellemző létesítmények, mint Újváros szocreál stílusban felépült lakónegyede, panelházai.

A parkokban található épített környezet, a különböző emlékművek, szobrok a társadalmi emlékezés, és emlékeztetés helyei is egyben. Különböző korszakok fontosnak tartott és megőrzésre méltónak-, és feltétlenül a szabad térre való gondolt és ott megvalósított objektumai hozzátartoznak a parkok funkcióinak bővüléséhez, a város történelmének megőrzéséhez. Tata-

Szerelmes földrajz - és a Tatai medence...

IFJ. GYÜSZI LÁSZLÓ, JAMK

Ez volt az egyik fő apropója 2023. május 16-án, Esztergomban, a Laskai Osvát Antikváriumban a Honismereti Szövetség és a megyei Péczeli József Honismereti Egyesület programjának.

A program elején a Szövetség elnöke, Debreczeni-Droppán Béla köszöntötte az antikvárium zsúfolásig megtelt terében a megjelenteket. Köszöntötte az érdeklődőket Forróné Virág Zsuzsa, a megyei elnök is, és egyben köszönetet mondott a szíves vendéglátásért az antikvárium tulajdonosainak.



A rendezvény fő előadását Hála József, a Honismeret című folyóirat főszerkesztője tartotta meg. Ismertette az elmúlt 50 év eredményeit számokban is, és kiemelte azokat a személyeket, akik sokat tettek a honismereti mozgalom létrejöttéért, a folyóirat elindulásáért és megmaradásáért. Nyugodtan és minden túlzás nélkül említhetjük meg, hogy ezen a területen voltak egyéb,

bánya parkjai ugyanakkor tükrözik a társadalmi-, történelmi változásokat is. A társadalmilag fontos események, történelmi tények, személyek múltunk emlékezetét reprezentálják. Egy természet közelebbi közegben őrzik természet és társadalom változásait e vidéken.

Az ember számára fontos szabadtéri értékek itteni megismerése és megértése megőrzésüket is szolgálja fogja.

Ilyenek vagyunk, ilyen a múltunk, a természet és társadalom változásai és az ember számára fontos értékek így jelennek meg helytörténetünkben, parkjainkban.

***(Dr. Horváth Géza: Természeti környezet, társadalmi emlékezet -Történeti séták Tata-bánya parkjaiban. 2023. május 9. József Attila Könyvtár Tatabánya, 112. öko-estjének előadásáról)**

település szintű, megyei, netán regionális próbálkozások, de a Honismeret megtartotta vezető szerepét az ún. pártállami rendszerben is, amikor is a három „T”, azaz a Tiltott – Túrt – Támogatott „szent háromság” keretein belül a Túrt kategóriában azért megmaradhatott, időnként minimális támogatást is kaphatott.

Az elődökről szóló, képekkel illusztrált előadás végén a főszerkesztő átadta a szót a Szerelmes földrajz rovat összeállítójának, azaz jelen sorok szerzőjének.

A rovat összeállításának gondolata már az elmúlt évben felvetődött, amikor az országban elsőként a folyóirat 50. évfordulója apropóján könyvtárunkban került sor a megemlékezésre. Hála József főszerkesztő akkor kereste meg jelen sorok szerzőjét, hogy állítson össze egy rovatot a Tatai medencét érintő történeti, földrajzi, geológiai, helytörténeti írásokból.

A szervező és kutató munka, ha nem is azonnal, de elkezdődött. A „felhívásra”, azaz a megkeresésekre szinte azonnal reagáltak a szerzők. Igaz, volt, aki egyéb elfoglaltságaira hivatkozva a beadási határidő módosítását kérte, de mind ezen problémák ellenére a főszerkesztő által megadott határidőre elkészültek az írások, átnézésre, szerkesztésre készen továbbítottam a folyóirat számára.

De melyek is voltak ezek az írások, amiknek elolvasása után némi képet kaphat az olvasó a Tatai medencéről?

A rovat bevezető tanulmánya egy, az 1930-as évek első felében végzett vizsgálat nyomán keletkezett vastag tanulmány, melynek mellékletei részletes térképeket, grafikonokat, ábrákat tartalmaznak. Magyary Zoltán, a nemzetközi hírű közigazgatási szakember és munkatársai végeztek egy felérést a Tatai járás területén, mely majdnem teljes egészében lefedte a Tata medencét is. Ebből a tanulmányból merített a szerző (jelen sorok írója) egy csokorra valót a térség megismeréséhez.

Érdekes tanulmánnyal jelentkezett a szerzőpáros, akik a Magas-Gerecse geoturisztikai értékeléséről írtak egy átfogó tanulmányt. Érdekes megközelítése a terület jobb megismerésnek, amikor egy restaurált barlangról olvashatunk. Barlangokat általában nem restaurálnak, mivel azokat a maguk természet adta valóságában csodáljuk. Ebben az esetben egy olyan barlangról van szó, melyet egy lelkes csapat a belé hordott szeméttől tisztított meg, tárta fel a barlang csodás földalatti világát. Ugyancsak egy nem szokványos témával, az erdősztepp világával foglalkozik a következő tanulmány. Hogy miért szokatlan? Általában a sztyeppékről a világ más országainak földrajzából olvashatunk. Ez az írás azonban a Komárom-Esztergom vármegyében található erdősztyeppével ismerteti meg az olvasót. Számadó Emese a brigetioi régészeti kutatások újabb eredményeiről számolt be tanulmányában. A tarjáni határról és a szőlőtermesztésről értekezett Móser Tamás, néprajzos. Száraz György írása egy ugyancsak kevésbé ismert témát tár az érdeklődők elé. A tatai lóversenyzés

indulásról. Tudnunk kell, hogy az Esterházyak által Tatán meghonosított lótenyésztés, lóversenyzés adta az alapját a budapesti „lovinak”, a lóversenyzésnek. A főszerkesztő, Hála József inspirálására kértem fel Bársony Lászlót, a Tatabányán meghonosodott és még fellelhető bányász hagyományokról írjon egy tanulmányt. Mivel az írás teljes terjedelmében elég hosszú lenne, a bevezető rész után csak felsorolásszerűen találhatjuk meg, milyen hagyományok is élnek még a városban, a bányászok körében. A „tatai föld”-ről Kemecsi Lajos, a Néprajzi Múzeum főigazgatója írt egy rövid tanulmányt. És mi lehetne más ez a „tatai föld”, mint a fazekasság, a fazekas céh és minden, ami kapcsolódik a témához. Az elmúlt évben emlékezett meg Tata jeles építőmestere születésének 300. évfordulójáról. Stegmayer Máté ennek kapcsán írt Fellner Jakab „éppítő mester”-ről, tevékenységéről, az általa létrehozott jelentősebb épületekről, életéről. Kevésbé ismert tényről közölt rövid írást Pifkó Dániel, aki Jávorka Sándor dorogi és esztergomi éveit elevenítette fel. (A rendezvényen ezt a tanulmányt vetítéssel egybekötve ismertette is a fiatal kutató.) Végül, de nem utolsó sorban Pál Gabriella, a tatabányai városi múzeum igazgatója mutatta be írásában az intézmény működését.

A főszerkesztővel és a felelős kiadóval együtt reméljük, hogy a folyóirat teljes egésze és persze benne a Szerelmes földrajz rovat írásai felkeltik az érdeklődők figyelmét és tovább inspirálja a hont ismerő honismeretes kollégákat az írásra, a rejtett értékek bemutatására.

Újabb sikeres Helyi érték májusban

MÁRKU MÓNIKA, JAMK



Rendhagyó módon májusban két Helyi érték előadásra is sor került a József Attila Könyvtárban. Ennek ellenére mindkettő sikeresnek bizonyult, hiszen mind a május 2-i Kiss Adél Eleonóra könyvbemutató, mind a 16-i Nyíri Balázs előadás teltházzal zajlott le. Az előbbinél a szerző helyi ismertsége, utóbbinál inkább a téma vonzhatta a közönséget. Május 16-án ugyanis egy tatabányáról származó, de jelenleg Budapes-

ten élő és dolgozó pszichológus, hipnóziskutató, coach szakember, Nyíri Balázs volt könyvtárunk vendége, aki a hipnózisról és az arról alkotott tévhitekről tartott rendkívül érdekes előadást. Balázs jelenleg PHD hallgató, kutatási területe a szubjektív valóságunk létrehozása (autoszugesztio), valamint tagja a Magyar Hipnózis Egyesületnek. Előadását történeti áttekintéssel indította Hammond 2013-as történeti összefoglalója alapján. Ennek során megtudhattuk, hogy a hipnózis korai formáját már az ősi indiai, egyiptomi, görög és római kultúrákban is használták. A hipnózis kutatásának egyik mérföldkövét jelentette az 1700-as években az osztrák Franz Anton Mesmer tevékenysége, aki megalkotja az „állati magnetizmus” kifejezést, ami a testben található folyadék újrafelosztását használja gyógyulásként. Majd a 18. század végén már a sebészeti

altatás terén is elkezdik használni. 1845-től James Esdaile skót orvos már több ezer sebészeti beavatkozáshoz használja. Ebben az időszakban Esdaile egyik kortársa, James Braid sebész kétségbe vonja azt a korábbi megállapítást, hogy a folyamat mögött mágnesesség állna. S az állapotot a görög „hypnos=aludni” szó után hipnózisnak nevezik el. Kezdetben Freud, a pszichoanalízis atyja is használja, majd később elveti további alkalmazását. Modernkori úttörői között megtaláljuk Milton H. Ericksont amerikai pszichoterapeutát, Ernest R. Hilgard amerikai pszichológus-hipnóziskutatót, Philip G. Zimbardo olasz származású amerikai pszichológus, szociológus, író, kutató, egyetemi tanárt, valamint a magyar Bányai Éva Széchenyi-díjas magyar pszichológus, hipnóziskutató egyetemi tanárt. Szó esett a hipnózis iránti fogékonyságról és annak méréséről, a hipnabilitást növelő tényezőkről, mint pl. a várandósság, trauma, gyerek-

kori büntető szülői magatartás, szomatikus betegségek. Balázs beszélt nekünk a hipnózis pozitív hatásairól, annak felhasználási területeiről (fogászati kezelések, sebészeti beavatkozások utáni gyógyulás, szorongás és fóbiák kezelése, stressz, poszttraumás stressz, disszociatív zavarok, dohányzásról való leszokás, bőrbetegségek, asztma, hemofília, súlyproblémák kezelése, szülés, stb.). Megismerhettük a hipnózist, mint terápiás eszközt nem csak betegség, problémák esetén, hanem pl. sportolóknál. Érintettük a hipnózis emlékeztetőre gyakorolt hatását, hogy bár általa több emléket fel tudunk idézni, de éppen ezért több a hibalehetőség is, így kérdéses igazságügyi felhasználásának hatékonysága. Trauma esetén terápiás felhasználása azonban bizonyítottan sikeres. Az előadás végén pedig a hipnózisról alkotott elképzelésekről és hiedelmekről, félelmekről beszélgettünk.

Majdnem lányregény a Helyi érték sorozatban

MÁRKU MÓNIKA, JAMK

2023. május 2-án, a tatabányai József Attila Könyvtár Helyi érték sorozatának Kiss Adél Eleonóra nyugdíjas középiskolai tanár, újságíró volt a vendége. Az írónővel Kozmáné Gombkötő hajnalka, az oroszlányi Kölcsey Ferenc Művelődési Központ és Könyvtár könyvtárosa beszélgetett. Az eseményen közreműködött Tóth Zsóka Radnóti-díjas előadóművész, aki a szerző prózáiból és a Majdnem lányregény című kiadványából olvasott fel részleteket.

A beszélgetés kezdetén Kiss Adél Eleonóra először újságírói pályájáról beszélt, majd középiskolai pedagógusi éveire emlékezett előbb a Fellner, majd a tatabányai Kereskedelmi Iskolában. Már igen fiatalon érdeklődött az írás iránt, amit az 1990-es években újságírói pályája is igazol. Az igazán nagy lendületet irodalmi tevékenységében férje 2014-es halála hozta el. A hit és az írás segített feldolgozni életének ezen tragédiáját. Írói tevékenységében lánya, Zsófia is segítette. Ő tervezte és rajzolta a Majdnem lányregény című kiadványának grafikáit. A szerzőnő első próbálkozása a Gyöngyöm, Jakab Testvér! című próza volt, melyet a Vigilia 2016/8-as számában le is közölt. Prózáinak (pl. Gyöngyöm, Jakab Testvér!, Néném, Asszony!, stb.) archaikus nyelvezete a 16-17. századba kalauzolja az olvasót. A Majdnem lányregény című kiadványa magánkiadásban jelent meg 2018-ban, 60. születésnapjára ajándékként. Regényfolyamának első kötetében egyszerre van jelen barátság, szerelem, betegség és olvashatunk az élet adta nehéz hely-

zetekről is. Művét végig átszövi a hit és a remény. A csodálatos tájleírások a természet szeretetét tükrözik. Cselekménye a napóleoni háborúk idején játszódik, főhőse német-francia származású. A beszélgetésből kiderült, hogy a bemutatott első kötet folytatásai is már készülnek.



Fotó: Márku Mónika

Tóth Zsóka előadóművész a beszélgetések között először a Gyöngyöm, Jakab Testvér!, majd a Néném, Asszony! című prózákat olvasta fel a közönségnek, végül a Majdnem lányregényből hallottunk részleteket.

A rendezvény végén házi készítésű sütemények és baráti beszélgetések várták a résztvevőket.

Szakmai kirándulás a Magyar Nemzeti Filmarchívumba

SZILASSI ANDREA, KOMÁROM

2023. május 22-én Budapestre szervezett kirándulást az MKE Komárom-Esztergom Megyei Szervezete. Körülbelül 30 fős csapatunkkal első úti célunk a Nemzeti Filmintézet Archívuma volt. Magyarország egyetlen filmes közgyűjteménye 1957-ben alakulta Lajta Andor által összegyűjtött forrásanyagokból, Hont Ferenc szervezőmunkájának köszönhetően. Története során többször is átalakult, a székhelye is változott. Jelenleg a Nemzeti Filmintézet részeként működik a Budakeszi úton.



Fotók: Szilassi Andrea

Elsőként *Kurutz Márton* köszöntött bennünket, majd bemutatta a Filmarchívum szerepét, céljait. Az archívum a magyar és egyetemes filmkultúra műveit gyűjti, restaurálja és archiválja egészen a némafilmek kezdetétől napjaink filmterméséig. Az állomány több mint 100.000 tételt tartalmaz, ezekben a régen használatos nitrokópiák, celluloid tekercsek, valamint a korszerű 35 mm-es filmszalagok egyaránt megtalálhatók.

Dr. Barkóczi Jankától hallhattunk az archívum történetéről, ezzel összefüggésben pedig a hazai filmtörténet egyes epizódjairól is.

Hussein Evin a filmintézet könyvtáráról beszélt. Ez a filmes szakkönyvtár országosan egyedülálló. Húszezer kötetet, négyezer forgatókönyvet, háromezer kéziratot, ugyancsak háromezer bekötött folyóiratot őriz. Kutatók számára 34 filmes témájú, magyar és idegen nyelvű kurrens szaklap is hozzáférhető a könyvtárban. Az archívum speciális különgyűjteménnyel is rendelkezik. Közel 350 ezer filmmel kapcsolatos werkfotó, 27 ezer filmplakát, továbbá számos díszlet- és jelmezterv található még itt. Sajnálatosan éppen felújítás zajlott a könyvtár területén, ezért oda nem tekinthettünk be.

Löwensohn Enikő az ún. alapfilmek gyűjteményt mutatta be számunkra. Ez a 100 film a hazai filmgyártás történetének legfontosabbnak tartott művei, benne rövid- és játékfilmek, animációs és dokumentumfilmek. Honlapjukról megismerhetjük részletesen a kínálatot.

Az előadások sorát *Erdős Emese* zárta a Klassz program ismertetésével. Az NFI Filmarchívumának egyik fontos célja a fiatal generációk médiafogyasztásának orientálása a minőségfilmek irányába. Ennek érdekében hozták létre a Klassz programot. Ez az oktatási és ifjúsági projekt sokrétű segédanyagokat kínál a filmek hatékony felhasználására az oktatásban, továbbá szabadon hozzáférhetővé teszi a filmek egy részét az iskolák számára.



Rövid szünet után levetítettek számunkra két rövidfilmet a szocialista érából, majd az alkalmazott technikai megoldások kerültek középpontba. *Kerékjártó Mihály* bemutatta csapatunknak a vetítógépház berendezéseit. A múlt és jelen technológiája egyaránt jelen van itt. Muzeális értékű és digitális filmek lejátszására egyaránt alkalmas a Filmarchívum gépháza. Végül *Máté László Zoltán* fogadott bennünket a gigantikus méretű filmraktárban. Megtudtuk tőle, milyen fontos az egyenletesen hűvös klíma biztosítása a filmek tárolásához, hiszen a nitrofilm még öngyulladásra is képes.

Kirándulásunk következő úti célja a Zugligeti Libegőállomása volt. Innen átsuhantunk a fák lombja felett a János-hegyi Hármaskút-tetőre. Némi meredek séta után az Erzsébet-kilátónál pihentünk meg, ahol kellemesen elfáradt csapatunk a főváros panorámájában gyönyörködhetett. Hasznos kirándulás volt, köszönet érte Márku Mónika szervezőnek!

KÖNYVTÁRI SAJTÓFIGYELÉS

2023. június

1.
Díjtalan beiratkozás gyereknapon. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 34. évf. 116. sz. (2023. május 20.), p. 4.
-A TMJV József Attila Könyvtára beiratkozási akciója.
2.
Hadifoglyok sorsáról hallhattak : képeslapokból nyílt emlékkiállítás a komáromi könyvtárban. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 34. évf. 114. sz. (2023. május 18.), p. 4.
-Komáromi hadifoglyok az első világháborúban c. előadást tartott Pokornyi Gábor. Komáromi emlékek címmel képeslap kiállítás nyílt a Jókai M. Városi Könyvtárban.
3.
Koncerten vettek részt a gyermekek. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 34. évf. 117. sz. (2023. május 22.), p. 4.
-Mesekoncertet szervezett gyerekeknek a dömösi Körösy László Községi Könyvtár.
4.
Meglépte első könyve sikere : Karády Anna megtöltötte a Bábolnai Könyvtár olvasótermét / Szinak Evelyn. - In: Kisalföld : a család napilapja : komáromi kiadás. - 78. évf. 110. sz. (2023. május 13.), p. 5. - ill.
-A Bábolnai Városi Könyvtár író-olvasó találkozón látta vendégül Karády Anna fiatal írónőt.
5.
Programok : [hír]. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 34. évf. 102. sz. (2023. május 4.), p. 6.
-2023. május 4-én a komáromi Jókai Mór Városi Könyvtár gyermekkönyvtárában anyák napi, tavaszi kézműves foglalkozást szervez.
6.
Programok : [hír]. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 34. évf. 102. sz. (2023. május 4.), p. 6.
-2023. május 4-én a az oroszlányi Kölcsey Ferenc Művelődési Központ és Könyvtárban folytatódik a Civileké a ház programsorozat.
7.
Programok : [hír]. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 34. évf. 104. sz. (2023. május 6.), p. 6.
-2023. május 8-án az esztergomi Helischer József Városi Könyvtár vendége Pfeiffer Gábor csolnoki író lesz.
8.
Programok : [hír]. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 34. évf. 106. sz. (2023. május 9.), p. 5.
-2023. május 10-én a komáromi Jókai Mór Városi Könyvtár vendége Sohonyai Edit író lesz.
9.
Programok : [hír]. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 34. évf. 109. sz. (2023. május 12.), p. 5.
-2023. május 12-én az esztergomi Helischer József Városi Könyvtár nyomozós interaktív játékra várja a felnőtt érdeklődőket.
10.
Programok : [hír]. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 34. évf. 119. sz. (2023. május 24.), p. 5.
-2023. május 25-én a komáromi Jókai Mór Városi Könyvtárban mesefoglalkozást tartanak.
11.
Programok : [hír]. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 34. évf. 120. sz. (2023. május 25.), p. 5.
-2023. május 25-én az almásfüzitői könyvtár galériájában kiállítás nyílik Nagy Judit alkotásaiból.
12.
Programok : [hír]. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 34. évf. 120. sz. (2023. május 25.), p. 5.
-2023. május 25-én a bajnai könyvtárban tart előadást Cserteg István.
13.
Pünkösdi koncert a könyvtárban. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 34. évf. 116. sz. (2023. május 20.), p. 4.
-Máj. 25.: Tóka Szabolcs és Kiss Rózsa koncertjének előzetese a tatabányai József Attila Könyvtárban.
14.
Új dekorációval nyitott a könyvtár : [hír]. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 34. évf. 102. sz. (2023. május 4.), p. 4.
-Új belső dekorációt készítettek az intézmény munkatársai a bábolnai könyvtár számára. Író-olvasó találkozó Karády Annával.
15.
Újra az élen a hivatal csapata : [hír]. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 34. évf. 103. sz. (2023. május 5.), p. 2.
-A látatlan Kvíz-játsz-Ma című vetélkedő a helyi könyvtárban.